

FORORD

Iht. K-sak 011/04 legger rådmannen frem et felles forslag til budsjett og økonomiplan for politisk behandling. For at det enkelte politiske utvalg skal kunne uttale seg om rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan sendes dokumentet på høring til følgende utvalg:

- Administrasjonsutvalget
- Arbeidsmiljøutvalget (HAMU).
- Planteknisk utvalg.
- Felles brukerutvalg.
- Levekårsutvalget.

Utvalgene kan gi uttalelse / avgi høring om dokumentet i forkant av formannskapets behandling av budsjettet. Det er videre *formannskapet som innstiller til kommunestyret* i saken. Kommunestyret fattet endelig politiske vedtak på nettoramme. Endringer som kommunestyret foretar blir innarbeidet i detaljbudsjettene for den enkelte avdeling. Detaljbudsjettene vil ikke bli behandlet som egen sak i utvalgene. Detaljbudsjettet blir i utgangspunktet periodisert for den enkelte måned.

Rådmannens overordnede vurdering er at Eigersund kommune leverer kvalitativt gode tjenester til sine innbyggere og at det gjøres på en effektiv og målrettet måte. Rådmannen vil innledningsvis påpeke at det budsjettforslag som fremlegges er stramt og vi må fortsatt vise høy grad av måtehold ved våre økonomiske disposisjoner. For B2016 har det kommet innspill på gode tiltak, som det ikke har vært rom for å legge inn i rådmannens budsjettforslag. Økonomiplan er i balanse, men inntektene er strukket. Rådmannen peker videre på at Norge og den enkelte kommune står overfor betydelige utfordringer. Dette gjelder både integrering, eldreomsorg, økende arbeidsledighet og kommunereform. Flere av disse forholdene har regjeringen ikke lagt inn i fremlagt statsbudsjett og 30/10-15 ble det lagt frem en tilleggsproposisjon som ser på endringer knyttet opp mot økt antall asylsøkere til Norge. Denne tilleggsproposisjon viser de utfordringer samfunnet står overfor da utgiftene er beregnet til å utgjøre 85 milliarder kroner de neste 6 år. Dette er forhold som rådmannen vil fremme som egne saker og som vil omfatte flere forhold.

I fremlagt forslag til budsjett og økonomiplan har en ikke foreslått endringer på promillesatsene knyttet opp mot eiendomsskatt. En endring av satsene på boliger og fritidseiendommer vil kunne skape en økt inntekt. Rådmannen viser til at kommunestyret selv har lagt inn økt eiendomsskatt knyttet opp mot vindmøller i økonomiplanen. Hvis disse ikke blir realisert må dette kompenseres ved økte inntekter eller reduserte utgifter. En kommer til å komme nærmere inn på dette, men rådmannen påpeker at det er rådmannens plikt å fremlegge et budsjett og en økonomiplan i balanse – samtidig som tjenestetilbudet skal være forsvarlig.

Nok ett år peker vi på at både vi og andre kommuner bruker regnskapsmessige transaksjoner, til å saldere budsjettet. Dette viser at sektoren totalt sett er i ubalanse. Det er negativt at vi bruker premieavviket, som gir oss et kunstig høyt netto driftsresultat. På kort sikt vil dette gi oss et likviditetsmessig problem. På noe lengre sikt vil dette føre til at sektoren ikke vil klare å finansiere driften godt nok.

Det er Eigersund kommune – ved Kommunestyret – som fatter endelig vedtak i forhold til budsjett / økonomiplan. Med budsjettet menes året 2016, mens økonomiplanen er for 2016 – 2019. Når budsjett og økonomiplan er vedtatt oversendes det til Fylkesmannen i Rogaland – som kan underkjenne budsjettvedtak hvis budsjettet det enkelte år ikke er i balanse og/eller at det ikke foreligger spesifikke nok inntekter, utgifter og/eller reduksjoner. Budsjettforskriftene peker på at både økonomiplanperioden og det enkelte år skal og må være i balanse. Videre må reduksjoner synliggjøres (ansvarliggjøres) på den enkelte avdeling – herunder tiltak.

Filer knyttet til dette dokument vil bli lagt ut på kommunens internettsider (www.eigersund.kommune.no) og kan hentes derfra. Ellers kan det tas kontakt med rådmann, Kommunalsjef økonomi eller Informasjonssjef for å få tilsendt filene. Rådmannen, Kommunalsjef økonomi og administrasjonen vil være behjelpelige mht. spørsmål, oppklaringer og eventuelt andre forhold knyttet opp mot budsjettet.

Rådmannen viser til oversikten over kontaktpersoner – hvor telefonnummer og e-post adresser er satt opp.

Eigersund kommune har også i år hatt gleden av å samarbeide med den lokale tegneren/kunstneren Siw Grethe Bøhn-Pettersen, om de tegninger som en vil finne på forsiden og inni dokumentet.

Eigersund, 04.11.2015

Ketil Helgevold

Rådmann

Tore L. Oliverson

Kommunalsjef økonomi

Innholdsfortegnelse

FORORD	1
BUDSJETTERT OVERSKUDD I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	7
ØKONOMISKE MÅL FOR EIGERSUND KOMMUNE	7
BUDSJETTERT MINDREFORBRUK (OVERSKUDD) 2016 - 2019.....	7
REGNSKAPSMESSIG OG BUDSJETTMESSIG DRIFTSRESULTAT.....	8
SAMLEDE ØKONOMISKE HOVEDTALL FOR EIGERSUND KOMMUNE	8
Samlede driftsinntekter i 2016.....	8
Samlet investeringsbudsjett for økonomiplanperioden.....	8
DEN VIDERE FREMDRIFTSPLAN FOR BUDSJETTET 2016	9
RÅDMANNENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK	9
RÅDMANNENS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN VEDTAK	11
RÅDMANNENS OPPSUMMERING OG KOMMENTARER.....	12
UTGANGSPUNKT FOR BUDSJETTBEHANDLINGEN	12
EIGERSUND KOMMUNE SINE INNTEKTER I 2015 – HERUNDER VERRAN-SAKEN	12
FORSLAG TIL STATSUDSKUTT FOR 2016 – INFORMASJON OG KOMMENTARER	12
Nye statlige endringer i B2016	13
Vertskommunetilskuddet i statsbudsjettet	13
Samlet økonomisk vekst for Eigersund kommune fra 2015 til 2016 – samt dekning.....	13
ØKONOMISK FORDELING AV BUDSJETTMIDLER	14
ØKONOMISK UTVIKLING FOR EIGERSUND KOMMUNE.....	15
PRESSET KOMMUNEØKONOMI – MED LITE HANDLINGSROM	15
Generelle forhold som forklarer en presset kommuneøkonomi.....	15
FORUTSETNINGER I FREMLAGT BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN	16
POSITIVE INDIKATORER (MULIGE SCENARIER)	17
NEGATIVE INDIKATORER (MULIGE SCENARIER)	17
KONSEKVENSER OG ALTERNATIV HVOR BUDSJETTFORUTSETNINGENE IKKE HOLDER	18
Konsekvenser hvis budsjettforutsetningene ikke holder.....	18
Informasjon om ROBEK	18
Alternativer hvis budsjettforutsetningene ikke holder.....	19
FORSLAG TIL DRIFTSREDUKSJONER I BUDSJETT / ØKONOMIPLAN 2016 – 2019.....	20
Kommentarer knyttet til prosjektet ”Eigersund 2015”	20
FORSLAG TIL ØKTE INNTEKTER I BUDSJETT / ØKONOMIPLAN 2016 – 2019	20
FORHOLD SOM RÅDMANNEN VIL KOMME TILBAKE TIL I 2016	21
ENDRINGER INNENFOR FORMANNSKAPETS ANSVAR.....	22
ANSVARSSOMRÅDE/ENHETER FOR UTVALGET	22
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 7 FELLESOMRÅDET/FELLESUTGIFTER.....	22
NØKKELDATA FOR KAP. 7 FELLESOMRÅDET/FELLESUTGIFTER.....	22
Enheter ved Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter	22
Antall ansatte ved Kap. 7.....	23
Økonomiske hovedtall for Kap. 7	23
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 7 FOR PERIODEN 2016 – 2019.....	23
Kommentarer knyttet opp mot rammeendringer.....	23
Kommentarer knyttet opp til avsetningen ved lønnsputten.....	24
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED KAP. 7.....	24
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 8.....	25
NØKKELDATA FOR KAP. 8 SKATT OG STATLIGE TILSKUDD	25
Enheter ved Kap. 8	25
Antall ansatte ved Kap. 8.....	25
Økonomiske hovedtall for Kap. 8	25
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 8 SKATT/ TILSKUDD I PERIODEN 2016 – 2019	25

<i>Kommentarer knyttet til spesielle inntekter</i>	26
Forventet skatteinntgang og rammetilskudd i 2016 - 2019	26
Forventet rammetilskudd i 2016 - 2019	26
Skjønnsmidler for 2016 - 2019	27
Endringer knyttet til reduksjon og endringer i vertskommunetilskuddet	27
Momsrefusjonsordning	28
Ressurskrevende tjenester innenfor HO	28
ENDRINGER I BETALINGSSATSER FOR TJENESTER VED KAP. 8	28
<i>Kommentarer knyttet opp mot eiendomsskatt</i>	28
<i>Informasjon om lovmessige forhold innenfor eiendomsskatten</i>	29
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 9	29
NØKKELDATA FOR KAP. 9 FINANSPOSTER	29
<i>Enheter ved Kap. 9</i>	29
<i>Antall ansatte ved Kap. 9</i>	29
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 9</i>	30
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 9 FINANSPOSTER 2016 – 2019	30
<i>Renteutgifter på lån</i>	30
<i>Avdrag på lån</i>	31
<i>Minimumsavdragsbetaling i økonomiplanperioden</i>	31
<i>Amortiseringstilskudd</i>	32
<i>Renteinntekter av bankinnskudd</i>	32
<i>Ordinært utbytte fra Dalane energi IKS og Lyse energi AS</i>	32
<i>Rente fra ansvarlig lån i Lyse</i>	32
KOMMENTARER KNYTTET TIL SENTRALADMINISTRASJONEN	33
NØKKELTALL FOR SENTRALADMINISTRASJONEN	33
<i>Enheter ved Sentraladministrasjonen</i>	33
<i>Økonomiske hovedtall for avdelingen</i>	33
MÅL FOR SENTRALADMINISTRASJONEN – OVERORDNEDE MÅL	33
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR SENTRALADMINISTRASJONEN 2016 – 2019	35
<i>Forslag til driftsreduksjoner ved avdelingen</i>	35
<i>Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak ved Sentraladministrasjon:</i>	36
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN	37
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR SENTRALADMINISTRASJONEN	37
<i>Kommentarer knyttet til gitte investeringsprosjekt for Sentraladministrasjon</i>	37
<i>Forslag til investeringssmessige reduksjoner ved Sentraladministrasjonen</i>	38
KOMMENTARER KNYTTET TIL KIRKEN	38
ØKONOMISK ANSVAR OVERFOR KIRKEN	38
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KIRKEN 2016 – 2019	38
<i>Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak overfor kirken:</i>	39
<i>Søknad fra Kirkelig Dialogsenter</i>	39
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR KIRKEN	39
ENDRINGER INNENFOR LEVEKÅRSUTVALGETS ANSVAR	40
ANSVARsområde/Enheter for utvalget	40
KOMMENTARER KNYTTET TIL HELSE OG OMSORGSAMD	40
NØKKELDATA HELSE- OG OMSORGSAMDDELINGEN (HO)	40
<i>Enheter ved HO</i>	40
<i>Økonomiske hovedtall HO</i>	41
MÅL OG PRIORITERINGER FOR HELSE- OG OMSORGSAMDDELINGEN	41
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR HO 2016 – 2019	41
<i>Kommentarer til noen driftsmessige endringer ved HO</i>	42
<i>Forslag til driftsmessige reduksjoner ved HO</i>	42
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN	43
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR HO	43
<i>Kommentarer til investeringene ved HO</i>	43
KOMMENTARER KNYTTET TIL KULTUR- OG OPPVEKSTSAVDDELINGEN (KO)	45

<u>NØKKELDATA FOR KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELINGEN (KO)</u>	45
Enheter ved Kultur- og oppvekstavdelingen.....	45
Økonomiske hovedtall KO.....	45
<u>MÅL OG PRIORITERINGER FOR KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELINGEN</u>	46
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELINGEN 2016 – 2019</u>	46
Kommentarer til driftsmessige endringer ved Kultur- og oppvekstavdelingen.....	47
Forslag til driftsmessige reduksjoner ved Kultur- og oppvekstavdelingen.....	47
Oversikt over beregnet barnehagetilskudd til private barnehager for 2016	47
<u>ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN</u>	48
Kommentarer knyttet til barnehagesatsene	48
<u>FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELINGEN</u>	49
Kommentarer til foreslåtte investeringer ved Kultur- og oppvekstavdelingen	49
ENDR. INNENFOR PLANTEKNISK UTVALG SITT ANSVAR	50
ANSVARsområde/Enheter for utvalget	50
KOMMENTARER KNYTTET TIL TEKNISK AVDELING	50
<u>NØKKELDATA FOR TEKNISK AVDELING</u>	50
Enheter ved Teknisk avdeling	50
Økonomiske hovedtall Teknisk avdeling.....	51
<u>MÅL OG PRIORITERINGER FOR TEKNISK AVDELING</u>	51
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR TEKNISK AVDELINGEN 2016 – 2019</u>	51
Kommentarer til driftsmessige endringer ved Teknisk avdeling.....	52
Driftsmessige reduksjoner ved Teknisk avdeling.....	52
Informasjon om forhold som burde vært lagt inn	53
<u>ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN</u>	53
Endringer i generelle priser	53
Endring av husleie – til gjengs leie.....	53
Endringer i kommunale gebyrer for vann og avløp.....	53
Ingen endringer i Avløpsgebyr	53
Ingen endringer i Vanngebyr.....	54
Endringer i Feiegebyr	54
Endringer i Renovasjonsgebyr	55
Dato for fakturering av kommunale gebyr.....	55
<u>SAMLET ENDRING I KOMMUNALE GEBYR FOR 2016 (OPPGITT I KR)</u>	55
<u>FORVENTET ENDRING I KOMMUNALE GEBYR FOR PERIODEN 2004 - 2019</u>	55
<u>FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR TEKNISK AVDELING</u>	57
Investeringer innenfor Teknisk avdeling – vann- og avløpssektoren.....	57
Investeringer innenfor Teknisk avdeling – kommunal del	58
Kommentarer knyttet til investeringsprosjekt ved Teknisk avdeling.....	58
Salg av tomter og bygninger.....	59
Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Teknisk avdeling	59
LIKVIDITETSMESSIG SITUASJON	59
FINANSIERING AV FORESLÅTTE INVESTERINGER	60
Informasjon om Start-lån.....	61
Informasjon om bruk av lån i økonomirapporten	61
GJELDSSITUASJON FOR EIGERSUND KOMMUNE	61
GJELDSUTVIKLINGEN I ØKONOMIPLANPERIODEN	61
MULIGE TILTAK FOR Å REDUSERE GJELDEN TIL EIGERSUND KOMMUNE.....	63
AVSETNINGER/DISPONERINGER FOR BUDSJETTET	63
PERSONALMESSIGE FORHOLD OG ANTALL STILLINGER	64
<u>ANTALL ÅRSVERK I EIGERSUND KOMMUNE - UTVIKLINGSTREKK</u>	64
Antall årsverk pr 01.10.2015:.....	64
Antall årsverk pr 01.10.2014:.....	64
<u>UTVIKLINGSTREKK ANTALL ÅRSVERK I EIGERSUND KOMMUNE</u>	64
<u>ALDERSFORDELING – ANSATTE</u>	66

<u>PERSONALPOLITISK PLAN 2014 – 2015</u>	66
<u>LIKESTILLING/ MANGFOLD</u>	66
<u>SYKEFRAVÆR I EIGERSUND KOMMUNE - UTVIKLING</u>	67
<u>PERSONALFORVALTNING - HELSE, MILJØ OG SIKKERHET</u>	68
<u>KOMPETANSEHEVENDE TILTAK</u>	69
VEDLEGG TIL RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG	71
VEDLEGG 1 - DRIFTSMESSIGE FORHOLD SOM IKKE ER MED	71
VEDLEGG 2 – INFORMASJON OM OMRÅDEREGULERING EIE OG REVIDERING AV KOMMUNEPLANENS SAMFUNNS- OG AREALDEL	72
<i>Områderegulering Eie</i>	72
<i>Revidering av kommuneplanen</i>	73
VEDLEGG 3 – KONSEKVENSER I STATSUD. FOR EIGERSUND – B2016	73
VEDLEGG 4 – NOTAT OM DIGITALISERINGSPROSJEKT VED SENTRALADM.	73
VEDLEGG 5 – BUDSJETTINNSPILL EIGERSUND KIRKELIGE FELLESRÅD	73

BUDSJETTERT OVERSKUDD I ØKONOMIPLANPERIODEN

Økonomiske mål for Eigersund kommune

Iht. kommuneloven er det ikke tillatt å legge frem et kommunebudsjett (eller økonomiplan) som ikke er i balanse. Dvs. at det må være balanse i både hele økonomiplanperioden og det enkelte år. Rådmannens forslag legger opp til et overskudd (balanse) i perioden. Budsjettert overskudd – etter avsetninger/bruk av fond - utgjør 55.000 kroner – for 2016 utgjør overskuddet 5.000 kroner. Samlede inntekter for Eigersund kommune er i 2016 budsjettert til å utgjøre 1.276.018.000 kroner.

KS og Det teknisk beregningsutvalg (TBU) opererer med en anbefaling på et netto driftsoverskudd for kommunene på 1,75% av driftsinntektene. Dette for å ha en sunn kommuneøkonomi over tid. For Eigersund kommune ville dette i 2016 ha utgjort ca. 22,3 millioner. Netto driftsoverskudd i 2016 er budsjettert til -10.535.000 kroner. En vil ikke nå målet til KS og TBU om et netto driftsoverskudd på 1,75% av driftsinntektene for Eigersund kommune i perioden 2016 – 2019.

Budsjettert mindreforbruk (overskudd) 2016 - 2019

I rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan fremkommer følgende resultat for de siste årene – samt for kommende økonomiplanperiode 2016 – 2019:

2002:	Underskudd på 19.605.000 kroner (dekket inn i 2004 – 2005)
2003:	Underskudd på 6.901.000 kroner (dekket inn i 2004 – 2005)
2004:	I balanse etter dekning av akkumulert underskudd. Eigersund kommune fikk et udisponert overskudd på 11.708.000 kroner i 2004. Dette ble benyttet til å dekke tidligere underskudd. I 2004 dekket vi totalt 23,4 millioner kroner i tidligere underskudd på 26,5 mill.kr.
2005:	Et samlet mindreforbruk på 11.590.985 kroner, hvorav et udisponert mindreforbruk (overskudd) på 4.144.419 kroner. Det ble det satt av 7.446.566 kroner på Driftsfondet. Netto driftsresultat var 36.382.163 kr.
2006:	Udisponert mindreforbruk var 11.673.356 kr. Netto driftsresultat var 35.003.021 kr.
2007:	Udisponert mindreforbruk var 7.949.622 kr. Netto driftsresultat var 28.531.211 kr.
2008:	Udisponert mindreforbruk var 52.835 kr. Netto driftsresultat var 26.088.340 kr.
2009:	Regnskapsmessig merforbruk (underskudd) på 22.395 kr
2010:	Regnskapsmessig balanse – dvs. overskudd på 0 kr.
2011:	Udisponert mindreforbruk var 876.983 kr. Netto driftsresultat var 20.311.602 kr.
2012:	Udisponert mindreforbruk var 139.109 kr. Netto driftsresultat var 19.688.850 kr.
2013:	Udisponert mindreforbruk var 0 kr. Netto driftsresultat var 12.296.322 kr.
2014:	Udisponert mindreforbruk var 11.136 kr. Netto driftsresultat var 2.833.417 kr.
2015:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 0 kr – dvs. gå i balanse. Netto driftsresultat er budsjettert til et underskudd på -4.145.000 kroner.
2016:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 5.000 kr. Netto driftsresultat er budsjettert til et underskudd på -10.535.000 kroner.
2017:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 40.000 kr. Netto driftsresultat er budsjettert til å ha et underskudd på -8.000.000 kroner.
2018:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 0 kr. Netto driftsresultat er budsjettert til et underskudd på -5.840.000 kroner.
2019:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 10.000 kr. Netto driftsresultat er budsjettert til et underskudd på -10.405.000 kroner.

Totalt for økonomiplanen 2016 – 2019 har rådmannens fremlagte forslag et samlet mindreforbruk (driftsoverskudd) på 55.000 kroner. Midlene er budsjettert avsatt på Driftsfondet. En påpeker at dette baserer seg på gitte forutsetninger og beregnet overskudd er for lite – både for det enkelte år og for perioden totalt sett. Budsjetterte overskudd gir ikke den

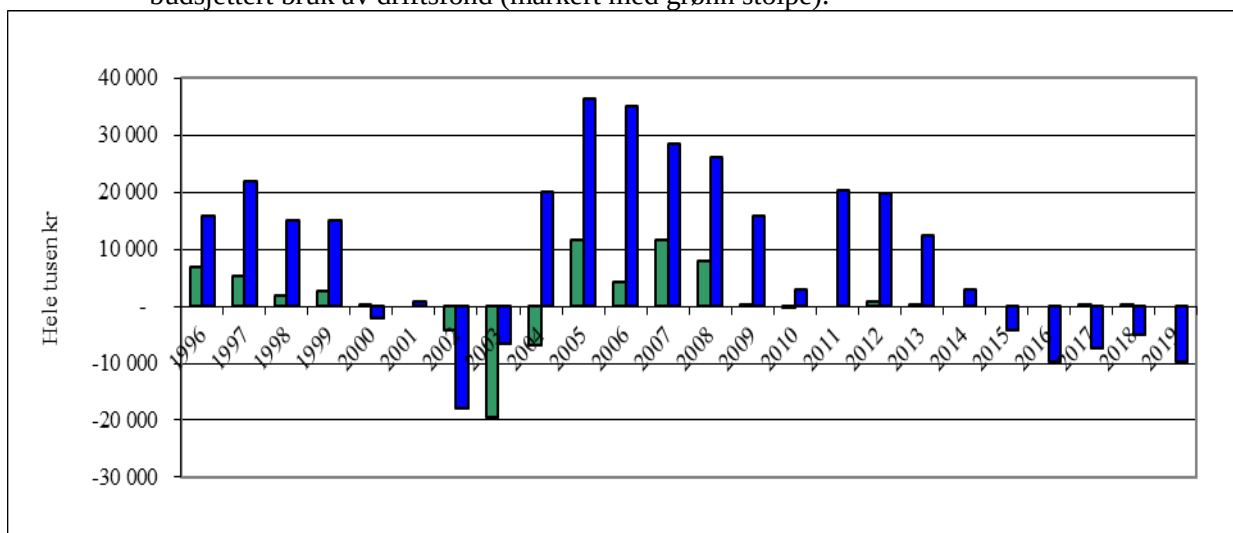
økonomiske trygghet og stabilitet som tjenesteproduksjonen trenger. Rådmannen vil gjennom perioden jobbe for å forbedre denne situasjon.

Regnskapsmessig og budsjettmessig driftsresultat

I det kommunale regnskapet har vi både **brutto driftsresultat** (før finansposter), **netto driftsresultat** (etter finansposter, men før interne avsetninger til fond og bruk av fond) samt **regnskapsmessig mer / mindre forbruk**. Sistnevnte forhold er etter at samtlige avsetninger eller bruk av fond er foretatt. Regnskapsmessig mer / mindre forbruk er sluttlinjen (hvor et eventuelt underskudd kommer frem – eller et udisponert overskudd).

For å kunne sammenlikne de siste år best har vi i tabellen valgt å benytte:

- Netto driftsresultat (markert med blå stolpe). Avhengig av bruk av fond viser den negative tall for perioden. Dette henger sammen med bruk av fondsmidler – for eksempel i 2008 hvor overføringer fra 2007 gir negative tall.
- Regnskapsmessig mer / mindre forbruk, dvs. etter budsjettert avsetning til driftsfond eller budsjettert bruk av driftsfond (markert med grønn stolpe).

Tabellen og oversiktene viser store svingninger. Det er derfor viktig at Eigersund kommune setter av penger på ulike fond når økonomien tillater det, noe som vi klarte i enkelte perioder.

Samlede økonomiske hovedtall for Eigersund kommune

Eigersund kommune har følgende hovedtall i fremlagt forslag til budsjett:

Samlede driftsinntekter i 2016

Samlede inntekter for Eigersund kommune er i 2016 budsjettert til å utgjøre 1.276.018.000 kr.

Samlet investeringsbudsjett for økonomiplanperioden

Samlede investeringer i anleggsmidler for Eigersund kommune i perioden 2016 – 2019 er for det enkelte år:

- **2016 – 136.315.000 kroner**
- 2017 – 143.415.000 kroner
- 2018 – 170.015.000 kroner
- 2019 – 121.600.000 kroner
- Samlede investeringer for perioden 2016 – 2019 er på 571.345.000 kroner.

- I tillegg til dette ligger tildeling av Start-lån (lån som Eigersund kommune videreformidler / låner ut til andre) som er totalt på 80 millioner kroner for perioden. Iht. regnskapsforskriftene skal disse føres i investeringsbudsjettet.
- En vil komme tilbake til en nærmere beskrivelse av investeringsbudsjettet.

DEN VIDERE FREMDRIFTSPLAN FOR BUDSJETTET 2016

Hvem	Hva	Tidspunkt
Regjeringen	Fremleggelse av forslag til statsbudsjett 2016.	07.10.2015
Regjeringen	Fremleggelse av tilleggspolisjon for 2016	30.10.2015
Rådmannen	Presentasjon av rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan 2016 – 2019.	04.11.2015
Felles brukerutvalg	Avgi høring til Formannskapetets behandling.	11.11.2015
Arbeidsmiljøutvalget (HAMU)	Avgi høring til Formannskapetets behandling.	09.11.2015
Administrasjonsutvalget	Avgi høring til Formannskapetets behandling.	09.11.2015
Planteknisk utvalg	Avgi høring til Formannskapetets behandling.	17.11.2015
Levekårsutvalget	Avgi høring til Formannskapetets behandling.	
Formannskapet	Behandle budsjett og øk.plan 2016 – 2019.	18.11.2015
Formannskapet	Behandle budsjett og øk.plan 2016 – 2019.	25.11.2015
"Allmennheten"	Budsjettet ligger ute til offentlig ettersyn.	01.12.14 - 14.12.15
Kommunestyret	Vedta budsjett og øk.plan 2016 – 2019.	14.12.2015
Stortinget	Vedta statsbudsjett.	Desember 2015

RÅDMANNENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK

1. Rådmannens forslag til drifts- og investeringsbudsjett for Eigersund kommune for 2016 vedtas.
2. Inntektsskatten for 2016 utliknes etter de satser som Stortinget bestemmer.
3. Formuesskatten til kommunen for 2016 utliknes etter de satser som Stortinget bestemmer.
4. Marginavsetning av innbetalt skattebeløp settes til 9%.
5. Budsjetttrammene for 2016 for Eigersund kommune fastsettes som bindende for virksomheten og må ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
6. Fra 01.01.2016 settes renovasjonsgebyret til
 - a. 2.630 kroner for boliger.
 - b. 1.470 kroner for hytter/fritidsboliger.
 - c. 2.530 kroner for septiktanktømming (standard tank)
 - d. Alle beløp er oppgitt eksklusiv merverdiavgift.
 - e. Dalane Miljøverk IKS fakturerer alle beløp for Eigersund kommune.
7. Rådmannen får fullmakt til å foreta følgende stillingsøkninger:
 - a. Bemanning ved grunnskolene knyttet til nytt skoleår fra 01.08.2016.
 - b. Bemanningen ved barnehagene knyttet til nytt barnehageår fra 01.08.2016.
 - c. En 20% stilling ved Seksjon Personal knyttet opp mot heltidsprosjektet.
 - d. En 100%-stilling ved Plankontoret.
 - e. En 10%-stilling ved Politisk sekretariat knyttet opp mot Levekårsutvalget.
 - f. En 100%-prosjektstilling (3 år) knyttet opp mot digitalisering.
 - g. En 20%-stilling knyttet opp mot VA-seksjon i Teknisk avdeling (selvkost).
 - h. En 100%-stilling innenfor HO knyttet opp mot arbeidsplikt.
 - i. En 100%-stilling knyttet opp mot morsmålsundervisning i KO.

- j. En 50%-stilling som Miljøterapeut overfor flyktninger/asylsøkere.
 - k. En 100%-stilling ved Voksenopplæringscenteret knyttet opp mot asylsøkere.
 - l. To stillinger knyttet opp mot ressurskrevende tjenester innenfor KO.
 - m. Stillinger knyttet til budsjettmessige endringer vedrørende tiltak.
 - n. Endringer som følge av prosjekt og prosjektmidler innenfor tjenesteproduksjon.
8. For 2016 legges det opp til en samlet låneramme på 129.700.000 kroner (inkludert Start-lån). Lånene gis løpetid i samsvar med kommunelovens bestemmelser i paragraf 50. Avdragstid på nye lån settes til maksimalt 40 år.
 9. Eigersund kommune betaler avdrag etter minimumsavdragsprinsippet iht. Kommunelovens §50 pkt 7a.
 10. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp likviditetslån / økt trekkrettighet på bankkonto innenfor en kredittamme begrenset oppad til 50 millioner kroner. Likviditetslån / økt trekkrettighet må være innfridd innen årets utgang.
 11. Det tas opp kommunale etableringslån (Start-lån) til videre utlån på 20.000.000 kroner. Nedbetalingstid for Eigersund kommune settes lik Husbankens vilkår.
 12. Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår innenfor nevnte lånerammer.
 13. 100% av mindretgiftene i forhold til vedtatt budsjett gjøres overførbare til 2016 – forutsatt driftsoverskudd.
 14. Ved mindreforbruk i avdelingene og enkelt ansvar, har rådmannen fullmakt til å sette av inntil 100% av mindreforbruket på investeringsfond og / eller driftsfond – forutsatt driftsoverskudd.
 15. Det enkelte hovedutvalg gis fullmakt til å disponere respektive avdelingers poster samt å foreta flyttinger innenfor egen økonomisk ramme.
 16. Formannskapet skal snarest underrettes dersom det viser seg at bevilgende midler ikke vil bli tilstrekkelig, eller de oppførte inntektsanslag vil svikte.
 17. Rådmannen får fullmakt til å fordele midler fra den sentrale lønnspotten i Kap. 7 til avdelingene i forbindelse med lønnsforhandlingene.
 18. Rådmannen får fullmakt til å omarbeide Kap. 7.
 19. Rådmannen får fullmakt til å se IKT-prosjektene under ett.
 20. Rådmann får fullmakt til å justere husleiene (utleie) ved kommunale eiendommer til gjengs leie fortløpende.
 21. Pris for kommunale tjenester – som ikke er endret gjennom egne reguleringer – justeres i den grad det er mulig med 5%.
 22. Skatteinntekter og rammetilskudd (løpende inntektsutjevning) ut over eventuelt justert budsjett settes av på "Skattereguleringsfondet".
 23. Et eventuelt mindreforbruk innenfor finanskostnadene (renter og avdrag) settes av på "Finansfondet". I forbindelse med avlegging og behandling av årsregnskapet tar kommunestyret stilling til disponeringen av (eventuelt) avsatte midler – herunder til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.
 24. Et positivt premieavvik – ut over budsjett - settes av på "Premieavviksfondet". Kostnader relatert til tidligere positive premieavvik dekkes av "premieavviksfondet" og / eller et positivt premieavvik i kalenderåret.
 25. Ved tilførsel av mer midler avsettes disse til driftsfondet eller investeringsfond.
 26. Satser – tilskudd til private barnehager for 2016:
 - a. Tilskudd drift pr oppholdstime (inkl. administrative kostnader):
 - i. Små barn – 90,31 kr
 - ii. Store barn – 43,49 kr
 - b. Tilskudd drift pr heltidsplass, inkludert administrasjonskostnader:
 - i. Små barn – 195.075 kroner
 - ii. Store barn – 93.928 kroner

27. Rådmannen fremmer en egen sak, i løpet av 2016, som viser hvordan nytt bo- og servicesenter HO på Lagård skal finansieres driftsmessig. Saken skal omfatte samtlige driftsutgifter ved nytt senter. Saken skal fremmes før beslutning av bygging foretas.
28. For eiendomsskatt 2016 vedtas følgende:
- Eiendomsskatten for 2016 utskrives med 2% av takstgrunnlaget på bolig- og fritidseiendommer.
 - Eiendomsskatten for 2016 utskrives med 7% av takstgrunnlaget på andre eiendommer (næring).
 - Det gis ikke bunnfradrag på bolig/fritidsbolig.

RÅDMANNENS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN VEDTAK

- Rådmannens forslag til Økonomiplan 2016 - 2019 vedtas og drifts- og investeringsrammer legges til grunn ved kommunens budsjettarbeid og øvrige planleggingsvirksomhet.
- Neste rullering av økonomiplan finner sted høsten 2016.

RÅDMANNENS OPPSUMMERING OG KOMMENTARER

Utgangspunkt for budsjettbehandlingen

Utgangspunktet for budsjettet for 2016 (B2016) er justert budsjett for 2015. Rådmannen viser her til økonomirapporten for perioden januar – september 2015, som ble behandlet og vedtatt av Kommunestyret 26.10.2015. Med justert budsjett mener vi budsjettet for 2015 som kommunestyret vedtok i desember 2014 – korrigert med de endringer som fremkommer i forbindelse med økonomirapporter i 2015.

Det er alltid knyttet usikkerhet til fremtidige forhold. Det gjelder også for kommunens virksomhet og påvirker selvsagt budsjettbehandlingen for 2016. Dette vises bla. i den tilleggsproposisjonen som regjeringen la frem 30.10.2015 – med en samlet utgiftsramme på 85 milliarder kroner. Dette kombinert med en situasjon hvor reduksjoner innenfor oljenæringen fører til økt arbeidsledighet i gitte deler av Norge – herunder Rogaland. Endringene i oljenæringen fører også til reduksjon i antall oppdrag for bla. norsk verftsindustri – som i neste omgang kan gi store konsekvenser for Eigersund kommune.

Eigersund kommune sine inntekter i 2015 – herunder Verran-saken

Vi ligger under budsjettet skatteinngangen for 2015, men vi har tidligere anslått at skatteinngangen for året kan nås.

Den tidligere omtalte Verran-saken henger sammen med flytting av utenlandske arbeidstakere til Eigersund kommune fra Verran kommune. Det har blitt foretatt endringer – som har gitt positivt resultat for Eigersund kommune – for flere år. Dog så mener vi at skatteregnskapet for 2013 inneholder feil. Vi har dokumentasjon på at 264 personer var ansatt og «bodde» ved Aker Solutions i perioden 15.10.12 – 04.11.12. Basert på regelverket skulle disse ha skattet til Eigersund kommune i 2013 – noe vi mener vi kan dokumentere at så ikke har skjedd. En har tatt dette på ny opp med Skattedirektoratet, men blir møtt med «taushet»..

En påpeker at denne sak ikke er sluttført og vil bli fulgt opp videre. Samtidig vil vi – nok en gang – påpeke at Aker Solutions ikke har gjort noe feil og at vi har hatt og har et meget godt samarbeid med både selskapet og enkelt personer.

Forslag til statsbudsjett for 2016 – informasjon og kommentarer

Rådmannen trekker her frem noen spesielle forhold for Eigersund kommune.

Totalt sett beregner staten at kommunesektoren har et samlet driftsbudsjett på 463 milliarder kroner i 2016. Staten anslår dette som en samlet økning på 4,4% fra 2015, men hvor realveksten er på 1,4%.

Kommunesektorens samlede inntekter (og utgifter) utgjør ca. 18% av brutto nasjonalprodukt til Fastlands-Norge.

Realveksten i kommunesektorens inntekter i 2016 er anslått slik (i forhold til 2015):

- Realveksten i kommunesektorens inntekter for 2016 er beregnet slik:
 - o Frie inntekter – 4,7 mrd kr
 - o Frie inntekter med oppgaver – 0,8 mrd kr
 - o Øremerkede tilskudd – 1,4 mrd kr

- o Gebyrinntekter – 0,4 mrd kr
 - o *Samlede inntekter (sum)* – 7,3 mrd kr
- Samlet vekst i inntekter: 7,3 milliarder kroner.
- Veksten i frie inntekter er på 4,4 milliarder kroner. Det ligger inne føringer av midler i rammen til kommunene. Disse er videreført av rådmann.
 - o Disse midlene er fordelt med 4,2 mrd kr til kommunene og 0,5 mrd kr til fylkeskommunene.
 - o Realveksten i frie midler for kommunene (4,2 mrd kr) skal dekke følgende forhold iht. staten og TBU:
 - 400 mill. kr til økt satsing på rusfeltet
 - 200 mill. kr til økt satsing innenfor helsestasjons-/skolehelsetjenesten
 - 400 mill. kr til fleksibelt barnehageopptak
 - 2.100 mill. kr til demografiske endringer
 - 900 mill. kr til økte pensjonsutgifter
 - Endringer i rammetilskuddet – hvor beløpet ikke er direkte oppgitt.

Nye statlige endringer i B2016

I forslag til statsbudsjett ligger det inne betydelige føringer for kommunene – knyttet opp mot hvordan gitte midler skal disponeres. Dette er forhold som rådmannen har tatt hensyn til i sitt budsjettforslag og hvor de økonomiske konsekvensene av forslag til statsbudsjett er lagt med som vedlegg. Rådmannen viser til at dette også omfatter forhold på øremerkede midler og/eller forhold som den enkelte kommune må søke direkte på.

Vertskommunetilskuddet i statsbudsjettet

Tilskuddet videreføres – korrigert for naturlige endringer (frafall). Det en viser til er at det er et krav om at vertskommunene fører prosjektreknskap for tilskuddet. Kommunene må kunne framvise dette til Helsedirektoratet ved forespørsel.

Vertskommunetilskuddet er beregnet til å utgjøre 52.500.000 kroner i 2016. Dette føres som en inntekt i driftsbudsjettet og basert på ny informasjon settes det ikke av midler til fond. En påpeker at dette vil bli gjennomgått og vurdert løpende i forbindelse med utarbeidelse av prosjektreknskap for det enkelte år.

Samlet økonomisk vekst for Eigersund kommune fra 2015 til 2016 – samt dekning

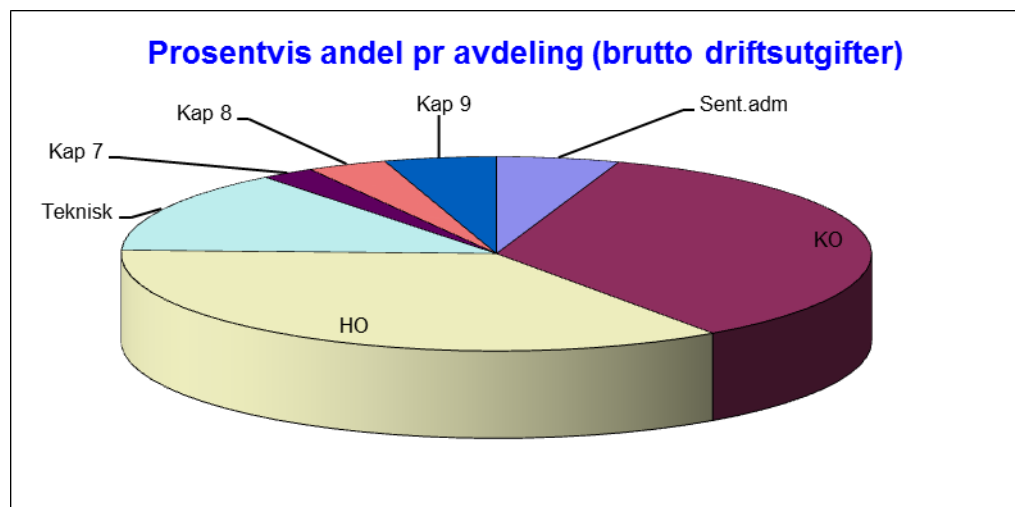
Det er endringer som gjør at sammenlikningen mellom 2015 og 2016 blir vanskelig. Dette henger sammen med skatteinngang og endringer knyttet opp mot rammetilskuddet. En må videre ta hensyn til forhold som ligger i ny økonomisk ramme, men som gir klare føringer på disponering. I det videre tar rådmannen utgangspunkt i det som ligger i justert B2015 – for 2016.

Den økonomiske veksten som kommunene får fra 2015 til 2016 er knyttet opp mot skatt/rammetilskudd og hvor økningen for Eigersund kommune er budsjettert til å utgjøre 31,1 millioner kroner. Fordelingen av disse kan i korte trekk vises slik:

- Av disse går 24 mill kr (inkludert overheng) til avsetning ved lønnsputten.
- Økte finansutgifter utgjør 4,5 millioner kroner.
- Redusert budsjettert utbytte fra Dalane energi utgjør 2,0 millioner kroner.
- 7 statlige føringer i rammetilskuddet ved HO og KO utgjør 6,4 mill kr.
- Økt tilskudd til private barnehager utgjør 4,6 mill. kr.
- Bare ut fra dette har vi en underbalanse i forhold til midler fra statsbudsjettet.

Økonomisk fordeling av budsjettmidler

Figuren nedenfor viser hvordan budsjettmidlene er disponert mellom avdelingene. Med brutto driftsutgifter menes de pengene som avdelingene har som brukes til drift (utgifter).

For 2016 er brutto driftsutgifter (kostnader) fordelt på følgende måte mellom avdelingene:

Avdeling	Budsjett 2016	Prosentvis andel	Budsjett 2015	Prosentvis andel
Sent.adm (inkl. Kirken)	67 571	5,3 %	61 953	5,2 %
KO	445 935	34,9 %	418 170	34,9 %
HO	450 510	35,3 %	417 761	34,9 %
Teknisk	177 081	13,9 %	169 208	14,1 %
Kap 7 - Fellesutg.	29 417	2,3 %	28 402	2,4 %
Kap 8 - Skatt/ramme	44 000	3,4 %	44 000	3,7 %
Kap 9 - Finans	61 505	4,8 %	57 050	4,8 %
TOTALT	1 276 019	100 %	1 196 544	100,00 %

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

En viser til at budsjett 2016 her viser brutto driftsutgifter i hele tusen kroner. Videre er det gitte ansvar som har betydelige inntektsposter (som ikke fremkommer i denne tabellen). En peker videre på at under Kap. 7 ligger det felles poster – bla. lønnspotten – som blir overført til avdelingene i løpet av driftsåret.

Hvis vi derimot ser på netto driftsutgifter for den enkelte avdeling viser vi til følgende tabell:

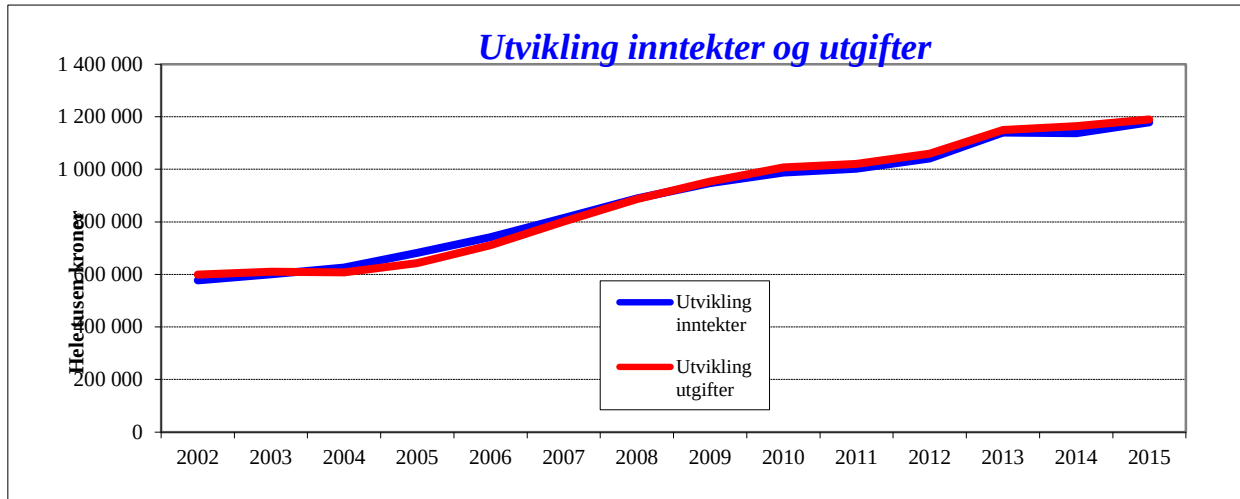
Avdeling	Budsjett 2016	Prosentvis andel
Sent.adm (inkl. tilskudd Kirken)	59 560	6,5 %
KO	372 902	41,0 %
HO	383 136	42,1 %
Teknisk	76 355	8,4 %
Kap 7 - Fellesutg.	18 217	2,0 %
TOTALT	910 170	100 %

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Netto driftsutgifter (netto driftsramme) danner den økonomiske rammen til avdelingene. Det er kommunestyret som vedtar hvilken nettoramme den enkelte avdeling skal ha. Netto driftsramme fremkommer ved at en trekker fra inntektene som avdelingene har selv (for eksempel brukerbetaling) fra brutto driftsutgifter (alle utgiftene avdelingen har). I denne oversikt er Kap. 8 – Skatt/tilskudd og Kap 9 – Finansposter trukket ut – da det er her inntektene som dekker netto driftsbudsjett ligger.

Økonomisk utvikling for Eigersund kommune

Vi ser i fremlagt forslag til økonomiplan for perioden 2016 - 2019 at inntektene strekkes samtidig som statlige overføringer ikke er store nok til å dekke lønnsøkning og forventet vekst. Det er helt klart at kommunene – også Eigersund kommune – har hatt en betydelig inntektsvekst i løpet av noen få år, noe følgende figur viser:

Hvis vi tar utgangspunkt i 2002 hadde vi samlede inntekter på 577,5 millioner kroner. Vi har da trukket fra bruk av frie fond. I 2004 hadde vi i forbindelse med årsregnskapet samlede inntekter på 625,6 millioner kroner. For budsjett 2016 anslår vi samlede inntekter til å utgjøre nesten 1,3 milliarder kroner. Dette er en formidabel vekst, men som tabellen viser har utgiftene økt tilsvarende – og mer til. Her ligger en av de økonomiske utfordringene for oss.

Det er viktig å peke på at få endringer kan gi store økonomiske konsekvenser. Noen av disse forholdene kan vi styre selv, andre vil være styrt av staten (reformer, rammetilskudd og regelendringer) eller gjennom samfunnsutviklingen generelt (skatteinnngang, befolkningsutvikling, ressurskrevende tjenester og økte lønnskostnader).

Presset kommuneøkonomi – med lite handlingsrom

Både budsjettet og tidligere økonomirapporter viser at økonomien gir lite handlingsrom og hvor det også er interne forhold som gjør den økonomiske situasjonen vanskelig. Det er derfor viktig å ha fokus på økonomisk styring. I dette dokument legger rådmannen til grunn driftsmessig endringer / driftsreduksjoner. Videre foreslår rådmannen at det må fremmes sak knyttet opp finansiering av nytt bo- og servicesenter på Lagård (innenfor HO). Før bygging må vi ha sikret driften både innenfor HO og Teknisk avdeling.

Samtidig viser ulike dokument og dialog med andre kommuner at den økonomiske situasjonen for kommunene er presset. Det er dog grunn til å påpeke at den økonomiske situasjonen i kommunene er forskjellig.

Generelle forhold som forklarer en presset kommuneøkonomi

- Økte utgifter knyttet opp tjenesteproduksjon til enkelt brukere.
- Behov for økt tjenesteproduksjon knyttet opp mot demografi og økt behov innenfor flere områder.
- Flere beregninger (både fra KS, SSB og andre aktører) viser at behovet er høyere enn dagens økonomiske rammer tilsier. Dette bl.a. som følge av et betydelig økonomisk

etterslep (både med akkumulerte underskudd og vedlikeholdskostnader) samt realisering og forventninger av nye reformer / tiltak. Kort sagt kan en si at forventningene i både Stortinget og befolkningen til den kommunale tjenesteproduksjonen er høyere enn den muligheten som de kommunale inntektene kan generere.

- Lønnsveksten har vært høyere enn det kommunesektoren har blitt kompensert med via inntektssystemet.
- Finanskostnadene har steget totalt sett, bla. som følge av økt lånegjeld. (Det ligger ikke inne en faktor knyttet opp mot kompensasjon for økte finanskostnader i inntektssystemet for kommunene).
- Med økningen i inntektene fra staten ligger det også statlige forventninger / krav om økt tjenesteproduksjon i form av bl.a. nye årsverk innenfor pleie- og omsorgssektoren samt økt antall timer i grunnskolen. Det ligger videre forventninger om en ytterligere økning av tjenesteproduksjon til 2016. Denne veksten er det vanskelig å se for seg kan skje uten økt statlig finansiering knyttet opp mot enkelt forhold.
- Økte pensjonskostnader. Når rentene er lave og pensjonsgrunnlaget i tillegg har steget som følge av økt lønn og flere ansatte er veksten i pensjonskostnadene betydelig. Endringer i pensjonen blir ikke kompensert i de økonomiske overføringene vi mottar fra staten. En kan stille spørsmål om hvorfor ett så viktig parameter ikke er med i beregningene og finner få andre forklaringer enn den økonomiske størrelsen på samlede pensjonsutgifter. Økt lønn og redusert rente fører til en dobbel effekt for kundene (kommunene). For 2016 utgjør den budsjettmessige økningen 8.420.000 kr for oss.
- Nye reformer og utvidelse av eksisterende reformer. Staten og KS diskuterer hvor stor underfinansieringen på reformene har vært. Rådmannens vurdering er at det er tale om en betydelig underfinansiering. Dette knyttet opp mot både tilskudd til private barnehager og uttrekket av kommunal medfinansiering av Samhandlingsreformen.
- Endringer knyttet opp mot momsrefusjon. I realiteten fører momsrefusjonsordningen at midler trekkes ut av rammetilskuddet til kommunene og har blitt overført direkte til investeringsregnskapet.
- Den eksisterende tjenesteproduksjonen blir dyrere, som vil omfatte bla. følgende forhold:
 - Flere eldre.
 - Eksisterende brukere har behov for økt tjenestetilbud.
 - Økende utvikling i forhold til behovet for ressurskrevende tjenester i barnehage- og skolesektoren samt barnevernet.
 - I helse- og omsorgssektoren er det et refusjonssystem fra staten inntil en fyller 67 år når utgiftene med enkeltbrukere blir høy, mens det ikke er et slikt system i barnehage- og skolesektoren / barnevernet eller for personer over 67 år.
- En forventning – både lokalt og nasjonalt – om økende kommunal tjenesteproduksjon – som ikke blir fullfinansiert.
- Økende byggekostnader – som i neste omgang gir økte finanskostnader
- Raskere utskriving av pasienter fra helseforetakene / sykehusene.
- Endring i befolkningssammensetningen som gjør driften dyrere – og som ikke nødvendigvis er kompensert godt nok.

Forutsetninger i fremlagt budsjett og økonomiplan

I rådmannens forslag til budsjett 2016 og økonomiplan 2016 – 2019 ligger følgende forutsetninger til grunn:

- Avdragsbetaling etter minimumsavdragsprinsipp etter Kommunallovens §50 pkt 7a.

- I lite eller ingen grad prisstigning på driftsbudsjettet knyttet opp mot varer og tjenester. Dette gir en utfordring
- Statens anslag for skatt og rammetilskudd.
- Anslag på pensjonskostnader i perioden er basert på informasjon fra livselskapene – dette gjelder også AFP-ordningen. Dette fører til en økning i pensjonsutgiftene på 8,4 millioner kroner for avdelingene. Denne økte utgiften er lagt inn for samtlige år i kommende økonomiplanperiode. For 2016 forutsettes dette økt med:
 - Bruk av premiefond i KLP på 6,7 millioner kroner.
 - Bruk av eget Pensjonsfond i Eigersund kommune på 4,0 millioner kroner. Dette forutsetter at vi klarer å sette av disse midlene i forbindelse med årsregnskapet for 2015 og ett forventet mindreforbruk innenfor pensjon.
- Det er lagt inn en lønnsbott på 20 millioner kroner.
- I B2016-saken har det blitt lagt inn en forutsetning av mottak av 35 nye asylsøkere. Basert på regjeringens tilleggsproposisjon pr 30/10-15 må vi forvente å få en henvendelse fra statlige myndigheter knyttet opp mot mottak (på ulike måter) i løpet av 2015/2016.
- Samlede driftsendringer ved avdelingene på følgende beløp:
 - I 2016:
 - 100.000 kr ved Sentraladministrasjonen.
 - 2,0 millioner kroner ved HO
 - 2,0 millioner kroner ved KO
 - 1,0 millioner kroner ved Teknisk avdeling
 - For 2017 kommer helårseffekten på følgende beløp:
 - 200.000 kr ved Sentraladministrasjonen.
 - 4,5 millioner kroner ved HO
 - 4,5 millioner kroner ved KO
 - 2,0 millioner kroner ved Teknisk avdeling
- Ingen endringer innenfor promillesatsen på eiendomsskatt.
- Skatteoppkrever-funksjonen blir beholdt i kommunene.
- Dagens rentenivå fortsetter.
- Det forutsettes bruk av frie driftsfond på følgende:
 - 1,5 millioner kroner i 2017 og 3,9 millioner kroner i 2019.
 - 600.000 kroner til revidering av kommuneplan i 2017.

Positive indikatorer (mulige scenarier)

- I første omgang er lav og stabil rente positivt.
- Fokuset på manglende sykehjemsplasser kan føre til økte overføringer til kommunene. En viser til at sentrale politikere tidligere har tatt til orde for økte overføringer – herunder øremerkede midler.
- En positiv avgjørelse knyttet opp mot Verran-saken.
- Stabile energipriser.

Negative indikatorer (mulige scenarier)

- Fare for økende rente.
- Negativ skatteutvikling – ved at skatteinngangen blir lavere enn budsjetter og hvor nedtrappingen blir betydelig i årene utover i økonomiperioden.
- Økt arbeidsledighet. Kan føre til reduserte skatteinntekter – samtidig som
- Lønnsoppgjøret kan bli dyrere enn det som er lagt inn i budsjettet.

- Reduserte statlige overføringer i årene som kommer.
- Formueskatten kan forsvinne – noe som utgjør 8-9 milliarder kroner for kommunene.
- Realisering av vindmølleparkene blir forskjøvet tidsmessig eller ikke realisert.
- Fortsatt økning innenfor barnevernet.
- Fortsatt økning av ressurskrevende tjenester innenfor barnehage, skole og pleie/omsorg.
- Mottak og integrering av asylsøkere. Rådmannen viser til regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet.
- En klarer ikke å realisere de driftstilpasninger / driftsreduksjoner som ligger inne i rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan.
- Finansiering av driftsmessige sider ved nytt bo- og servicesenter på Lagård (HO).

Erfaringsmessig viser det seg at det vil skje endringer i løpet av året.

Konsekvenser og alternativ hvor budsjettforutsetningene ikke holder

Konsekvenser hvis budsjettforutsetningene ikke holder

Hvis budsjettforutsetningene ikke holder må vi forvente økonomisk underskudd (dvs. regnskapsmessig merforbruk). I foreslått økonomiplan er det ikke buffere som kan begrense et merforbruk. Konsekvensene av økonomisk merforbruk (underskudd) blir enten effektivisering eller reduksjon av tjenestetilbudet (samtidig viser rådmannen at vi alt har tatt ut effektiviseringsgevinster og hvor dette samtidig omfatter tjenester til brukere/våre innbyggere).

Informasjon om ROBEK

”Register om betinget godkjenning og kontroll” - er et register over kommuner og fylkeskommuner som må ha godkjenning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å kunne ta opp lån eller inngå langsiktige leieavtaler, samt at lovligheten av budsjettvedtakene skal kontrolleres.

Før de nye reglene i kommuneloven trådte i kraft i 2001, måtte alle kommuner og fylkeskommuner ha en slik godkjenning fra departementet. Med de nye reglene ble godkjenningsordningen begrenset til å omfatte kommuner og fylkeskommuner med økonomisk ubalanse. Kommuneloven § 60 (§ 59 a) nr. 1 definerer hva økonomisk ubalanse innebærer:

1. *Vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre kommunen eller fylkeskommunen utgifter ut over de fire neste budsjettår, er ikke gyldig før det er godkjent av departementet, dersom:*
 - *kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt å fastsette et årsbudsjett uten at alle utgifter er dekket inn på budsjettet,*
 - *kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt å fastsette en økonomiplan uten at alle utgifter er dekket inn på økonomiplanen,*
 - *kommunestyret eller fylkestinget etter § 48 nr. 4 har vedtatt at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles ut over det påfølgende budsjettår etter at regnskapet er framlagt, eller*
 - *kommunen eller fylkeskommunen ikke følger vedtatt plan for dekning av underskudd.*

For de kommuner som er oppført i registeret, er følgende vedtak ikke gyldig før de er godkjent av fylkesmannen:

- Vedtak om opptak av lån og finansiell leasing
- Vedtak om leie av bygninger, anlegg, og varige driftsmidler som kan påføre kommunen utgifter utover de fire neste budsjettår.
- Lovlighetskontrollere og godkjenning av budsjett og økonomiplan.

Inntil den enkelte kommune eller fylkeskommune er oppført i registeret, kan det ikke iverksettes godkjenning som beskrevet overfor. Kommuner og fylkeskommuner som inngår kontrakter som krever godkjenning skal orientere sine medkontrahenter om at de er satt under betinget godkjenning og kontroll.

Pr i dag er det 50 kommuner som er i ROBEK-registeret. Ingen fylkeskommuner er i ROBEK-registeret. Fra Rogaland er Haugesund og Hjelmeland kommune i registeret.

Alternativer hvis budsjettforutsetningene ikke holder

Rådmannen viser til at det foreligger følgende alternativer som er anbefalt / kan vurderes:

1. Igangsette økonomiske kutt i tjenesteproduksjon. – herunder mot konkrete tiltak.
2. Selge eierandeler, eiendommer eller bygg.
 - a. Må gjelde aktiva som kan avhendes i et marked (mottatt salgssum brukes til ekstraordinær nedbetaling av gjeld).
 - b. Dette bør omfatte de forhold som kan avhendes og hvor det er et marked.
 - c. En viser til at slike prosesser vil ta tid – og i gitte sammenhenger være komplisert.
 - d. Rådmannen viser at dette er forhold som pågår og som er lagt inn i budsjettet.
3. Ett alternativ til punkt 2 er betydelig høyere avkastning av våre verdier i Lyse energi og Dalane energi. Avkastningen i form av utbytte er lavt – sett i forhold til de eierverdier vi besitter.
4. Kun gjennomføre investeringer hvis det kan skje uten låneopptak (dette med unntak av vann- og avløpssektoren hvor låneopptak er pålagt ved investering og som teoretisk sett skal være selvfinansierende).
5. Øke inntektene ved å endre eiendomskatten på boliger og fritidseiendommer fra 2 promille til 4 promille. Basert på beregninger kan dette øke inntektene med 12 millioner kroner.

Kommuneøkonomien har det siste 10-året vært preget av til dels store svingninger, og selv om det i framlagt budsjett/økonomiplan 2016 – 2019 er i teknisk balanse i økonomien, må rådmannen igjen advare - på det sterkeste - mot å bruke mer penger enn det som det er lagt opp til i framlagt budsjett og økonomiplan. Rådmannen viser videre til at en bruker regnskapsmessige transaksjoner for å finansiere driften i både 2016 og for resten av perioden – dette ved at vi bruker premieavviket til å dekke driftsutgifter. Sistnevnte forhold vil over tid føre til press på likviditeten.

Rådmannen viser til at investeringene det er lagt opp til i økonomiplanen fortløpende må vurderes og noen eventuelt stoppes dersom den økonomiske situasjonen skulle utvikle seg i negativ retning.

Forslag til driftsreduksjoner i budsjett / økonomiplan 2016 – 2019

I rådmannen forslag til budsjett og økonomiplan ligger følgende forslag til reduksjoner i driftsbudsjettet (nye i forhold til det som allerede er politisk vedtatt i B2015:

- **For samtlige avdelinger**
 - I 2016:
 - 100.000 kr ved Sentraladministrasjonen.
 - 2,0 millioner kroner ved HO
 - 2,0 millioner kroner ved KO
 - 1,0 millioner kroner ved Teknisk avdeling
 - For 2017 kommer helårseffekten på følgende beløp:
 - 200.000 kr ved Sentraladministrasjonen.
 - 4,5 millioner kroner ved HO
 - 4,5 millioner kroner ved KO
 - 2,0 millioner kroner ved Teknisk avdeling
- **Sentraladministrasjon**
 - Tilskuddet til Magma Geopark er ikke videreført – 100.000 kr (lagt inn i tidligere økonomiplan og videreført av rådmann).
 - Tilskuddet til IPark Dalane utgår - 150.000 kr (lagt inn i tidligere økonomiplan og videreført av rådmann).
- **Helse- og omsorgsavdelingen (HO)**
 - Red. vertskommunetilskuddet – 1.000.000 kroner i 2016.
 - Videreføre - med helårseffekt – midlertidig stenging av ett bofellesskap Lundeåne – med en helårseffekt i 2016 på 2,8 millioner kroner
 - Red. bemanning aktivitetssenter psykisk utviklingshemmede mennesker – med en helårseffekt på 1.680.000 kroner i 2016.
 - Videreføre Eigersund 2015.
- **Skole- og oppvekstavdeling (KO)**
 - Eigersund 2015.
- **Teknisk avdeling**
 - Eigersund 2015
 - Energiutgifter – 500.000 kr.
 - Olje – 200.000 kr.

Rådmannen viser til at det er forhold som ikke er innlagt – dvs. forhold som avdelingene har pekt på i forbindelse med budsjettprosessen. Ellers viser en til kommentarer under den enkelte avdeling som viser til konsekvensene med foreslåtte tiltak.

Kommentarer knyttet til prosjektet ”Eigersund 2015”

De driftsendringene som ble vedtatt i mai 2015 (av Kommunestyret) er videreført og innarbeidet i rådmannens budsjettforslag for 2016.

Forslag til økte inntekter i budsjett / økonomiplan 2016 – 2019

I rådmannen forslag til budsjett og økonomiplan følger en vedtatt økning fra tidligere budsjettvedtak.

Forhold som rådmannen vil komme tilbake til i 2016

Rådmannen viser også til at det er forhold som en ikke legger frem i budsjettforslaget. Dette er forhold som må utredes nærmere før politisk behandling. Rådmannen viser bl.a. her til:

- Leie av lokaler i Lagårdshallen AS. Den tid det ikke er inngått avtale med Lagårdshallen AS om leie av gymnastikklokaler for Lagård ungdomsskole har rådmannen ikke avsatt midler til dette. En leieavtale må godkjennes av kommunestyret – herunder fra hvilket tidspunkt denne skal gjelde fra og økonomisk omfang. Det er ikke satt av budsjettmidler til dette forhold. Hvis Lagårdshallen AS ikke blir realisert må rådmannen komme tilbake til hva Eigersund kommune skal gjøre med gymnastikk-lokalet på Lagård ungdomsskole.
- Ventilasjonsanlegg innenfor skolene. Det settes av midler til kartlegging og måling av luftkvalitet.
- Etter vedtak om organisering av Teknisk avdeling vil rådmannen komme tilbake til nødvendige maskiner/utstyr.
- Oppfølging av foreslåtte driftstilpasninger.
- Oppfølging av politiske vedtak.
- Forhold knyttet opp mot renovering av Rådhuset og tilhørende båthus / brygger.

ENDRINGER INNENFOR FORMANNSKAPETS ANSVAR

Formannskapet ledes politisk av ordfører Odd Stangeland (AP). Her med Arne Stapnes (H).

Ansvarsområde/enheter for utvalget

Formannskapet har et overordnet (politisk) økonomisk ansvar for Eigersund kommune. Videre ligger følgende avdelinger/enheter under Formannskapet:

- Sentraladministrasjonen – herunder overføringene til Kirken
- Kap. 7 Fellesområde for Eigersund kommune
- Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd
- Kap. 9 Finansposter

Kommentarer knyttet til Kap. 7 Fellesområdet/Fellesutgifter

Nøkkeldata for Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter

Enheter ved Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter

Vi fører her:

- Gitte kostnader forbundet med personalforsikringer for alle ansatte i Eigersund kommune. Viser til at det trekkes pensjonsmidler fra avdelingene – på det enkelte ansvar, men samtidig føres det pensjonsberegninger som omfattes av føringer på dette ansvar.
- AFP-kostnader
- Lønnpotten avsettes (og fordeles gjennom året – etter lønnsforhandlinger – til avdelingene).
- Bruk av tidligere års andel av overskudd fra KLP (pensjon).
- Føring av premieavvik og amortisert premieavvik.

Antall ansatte ved Kap. 7

Det er ingen ansatte ved nevnte kapitel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 7

Moment/år	B-2016	B-2015	R-2014
Utgifter	29 417	17 757	8 883
-Inntekter/tilskudd	-11 200	-12 500	-23 857
Netto ramme	18 217	5 257	-14 974

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. Forskjellen mellom de ulike år henger sammen med bruk av fondsmidler.

En påpeker at tabellen kan gi en noe feil fremstilling. I forbindelse med både R2014 og B2015 er det flyttet midler fra bla. lønnsporten ut til avdelingene. Videre vil dette også skje med gitte pensjonsmidler. Ut fra dette er dette et ansvar som "tømmes og fylles".

Forslag til økonomiplan for Kap. 7 for perioden 2016 – 2019

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Nettobudsjett	5 257	5 257	5 257	5 257
Fratrekk engangsforhold 2015	11 900	11 900	11 900	11 900
Varige rammeendringer:				
Flytte pensjon til avdelingene	-540	-540	-540	-540
Helårsvirkning lønnsoppgjør 2015 i 2016	0	0	0	0
Avsetning lønsspott for budsjett	20 000	20 000	20 000	20 000
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Bruk av Pensjonsfondet (eget fond EK)	-4 000			
Premieavvik SPK	2 200	2 200	2 200	2 200
Premieavvik KLP	-19 900	-26 600	-26 600	-26 600
Bruk av Premiefond i KLP	-6 700			
Amortisert premieavvik - kostnad	10 000	10 000	10 000	10 000
Samlet ramme avd.	18 217	22 217	22 217	22 217

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet opp mot rammeendringer

I forbindelse med budsjettet legges det inn midler knyttet opp mot:

- Midler til lønnsporten.
- Det er flyttet midler ut til avdelingene knyttet opp mot at pensjonsutgiftene i 2016 er budsjettet til å utgjøre 19,15% på fellesordningen – mot 17,5% i 2015 (arbeidsgiverandelen).
- Føringer knyttet opp mot premieavviket. Dette er beløp som er beregnet av livsselskapene. I løpet av 2016 kan det være at Eigersund kommune får en andel av overskuddet i 2015 – som da kan nyttes til redusert premie i 2016. Dette vil få konsekvenser for premieavviket (som blir redusert tilsvarende) og arbeidsgiveravgift. Dette vil føre til en budsjettendring – på lik linje med det som vi har hatt i 2015. Premieavviket er en regnskapsteknisk føring. Føringer beregnes etter egne regler som ble bestemt i 2002 og i korte trekk skal beregningene ta hensyn til hva vi egentlig

skulle ha belastet regnskapet med i pensjon under gitte forutsetninger. Utgangspunktet var i 2002 at pensjonsutgiftene skulle regnskapsmessig reduseres. Dette gir oss en spesiell regnskapsmessig føring av pensjon – hvor vi vil få en regnskapsmessig inntekt i gitte år. Videre skal det som vi i år 0 fører som inntekt - kostnadsføres de påfølgende 7 år.

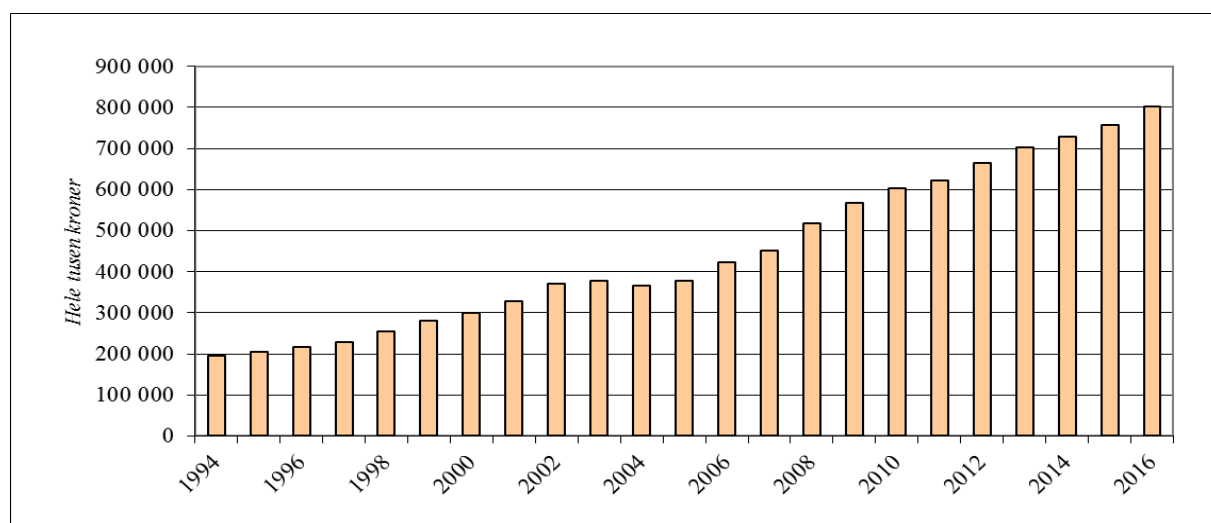
Kommentarer knyttet opp til avsetningen ved lønnspotten

Lønnsmidlene som er foreslått avsatt på lønnspotten skal dekke:

- Gitte lokale lønnsforhandlinger – som er gjennomført i 2015 med helårsvirkning i 2016 (fordelingen av midlene mellom avdelingene er ikke fordelt i skrivende stund).
- Lønnsforhandlinger for Kirken.
- Variable tillegg som kommer som en følge av lønnsoppgjøret.
- Lønnsoppgjøret som skal skje i 2016 – med effekt for 2016. Dvs. at helårseffekten av dette oppgjøret ikke er lagt inn.

Videre viser en til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016 hvor staten forventer en samlet prisvekst (inkludert lønnsvekst) på totalt 2,7% (deflator). Vi har tatt høyde for en skissert lønnsvekst iht statens prognoser, men peker på at tidligere års erfaringer viser at lønnsoppgjørene kan slå ulikt ut. Derfor er det knyttet usikkerhet til lønnspotten

Tabellen nedenfor viser utviklingen innenfor lønn og sosiale utgifter for Eigersund kommune – for til og med det som er budsjettet i B2016:

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

En påpeker at endringene henger sammen med flere faktor – herunder lønnsøkninger, økt pensjon og økt tjenestetilbud. Samtidig så har en samme tid foretatt driftsmessige reduksjoner.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved Kap. 7

Brukerbetalingene er her knyttet opp mot de ansatte sin egenandel på pensjonsforsikringen. Denne er regulert av Hovedtariffavtalen og er satt til 2%. En påpeker at selv om brutto prosentsats har økt betydelig står de ansatte sin andel (2%) fast. Da dette er et forhold som er regulert gjennom hovedtariffavtalen (HTA) kan ikke Eigersund kommune foreslå eller gjennomføre egne forhold knyttet opp mot dette forhold.

Ansatte betaler også en egenandel knyttet opp mot lovpålagte personforsikringer.

Kommentarer knyttet til Kap. 8

Nøkkeldata for Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd

Enheter ved Kap. 8

Området inneholder følgende:

- Skatt på inntekt og formue (kommunens andel)
- Eiendomsskatt
- Statlige rammeoverføringer
- Momsrefusjon
- Vertskommunetilskuddet
- Statstilskudd knyttet opp mot flyktninger
- Ulike statlige tilskudd (bla. rentefrie skolelån og tilskudd for omsorgsboliger / sykehjemsplasser).

Antall ansatte ved Kap. 8

Det er ingen ansatte ved nevnte kapitel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 8

Moment/år	B-2016	B-2015	R-2014
Utgifter	44 000	44 000	58 062
-Inntekter/tilskudd	-985 235	-947 885	-941 670
Netto ramme	-941 235	-903 885	-883 608

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I nettorammen ligger bruk av fond, avsetning til fond og overføring til investeringsbudsjettet.

Forslag til økonomiplan for Kap. 8 Skatt/ tilskudd i perioden 2016 – 2019

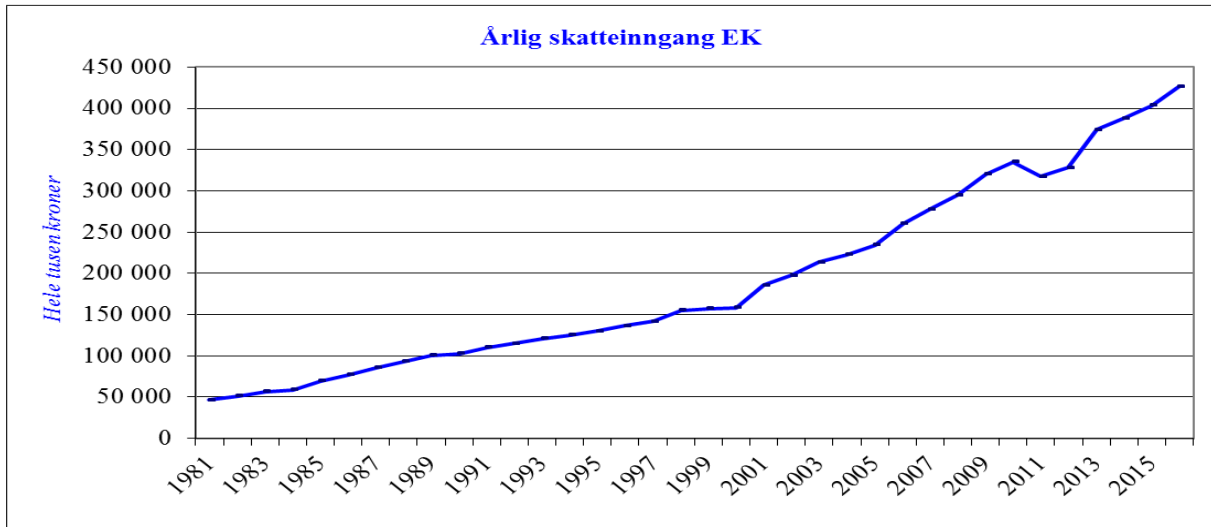
Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Frie inntekter				
Skatteinngang	-426 700	-426 700	-426 700	-426 700
Netto inntektsutjevning	9 750	9 750	9 750	9 750
Rammetilskudd	-341 660	-341 660	-341 660	-341 660
Skjønnsmidler fra fylkesmannen	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Ressurskrevende tjenester HO	-20 850	-20 850	-20 850	-20 850
Rente-tilskudd omsorg	-3 305	-3 255	-3 205	-3 160
Vertskommunetilskudd	-52 500	-51 500	-51 500	-51 500
Statstilskudd flyktninger	-35 400	-35 400	-35 000	-35 000
Eiendomsskatt	-28 350	-28 950	-29 550	-30 150
Eiendomsskatt vindmøller (næring)	-1 400	-11 940	-11 940	-11 940
Momskompensasjon - drift	-18 350	-18 350	-18 350	-18 350
Investerings tilskudd GR97	-450	-450	-450	-450
Refusjon rentefrie skolelån	-1 220	-1 120	-1 020	-925
Kalk. rent./avd.	-19 000	-20 400	-21 000	-22 600
Sum frie disponible inntekter	-941 235	-952 625	-953 275	-955 335

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I tabelloversikten ligger IKKE bruk av fond, avsetning til fond og overføring til investeringsbudsjettet.

Kommentarer knyttet til spesielle inntekter**Forventet skatteinngang og rammetilskudd i 2016 - 2019**

Grunnlaget for skatteanslaget er basert på forventet skatteinngang og rammetilskudd – iht. statens grunnlag og beregning. Dvs. statens beregning er lagt til grunn.

Årlig skatteinngang for Eigersund kommune har hatt en stigning og kan vises på følgende måte, og har de siste årene hatt høyere prosentvis vekst enn landets kommuner i gjennomsnitt:

En må i denne sammenheng være klar over at skatteinngangen styres av ulike forhold, herunder:

- Lønnsutvikling og antall skatteyttere er to vesentlige forhold.
- En annen viktig faktor er kommunens andel av inntektskatt (styres via skattøre). Den kommunale skattøren for personlige skattytere i 2016 blir økt med 0,45% til 11,8% (i 2015 er denne 11,35%).
- Fordelingen mellom rammetilskudd og skatt er styrt av statlige beregninger.
- Arbeidsledighet. Rogaland er ett av de fylkene som har fått økt arbeidsledighet knyttet opp mot en negativ utvikling innenfor oljeindustrien. Vi ser videre at arbeidsledigheten i Eigersund kommune øker – og hvor ca 2/3 av de arbeidsledige er knyttet opp mot tidligere arbeidsinnvandring.
- Utviklingstrekk i samfunnet.
- For Eigersund kommune er utviklingen ved Aker Solutions Eigersund viktig og betyr mye skattemessig. Her har vi gått fra mange innleide – som vi bla. fikk skatteinntekter fra til en situasjon hvor det er redusert aktivitet innenfor oljeindustrien.
- Verran-saken er ikke avsluttet. Vi mener at skattegrunnlaget for 2013 ikke er rett og tar ikke hensyn til at Eigersund kommune hadde flere arbeidstakere enn det som vi har fått inntektsført.

Forventet rammetilskudd i 2016 - 2019

Rammetilskuddet er et tilskudd som kommunene får fra staten – basert på et større antall kriterier og flere overgangsordninger. Størrelsen på rammetilskuddet blir påvirket av skatteinngangen og netto inntektsutjevning som vises. En viser til egne kommentarer knyttet til statsbudsjettet og skatteanslag.

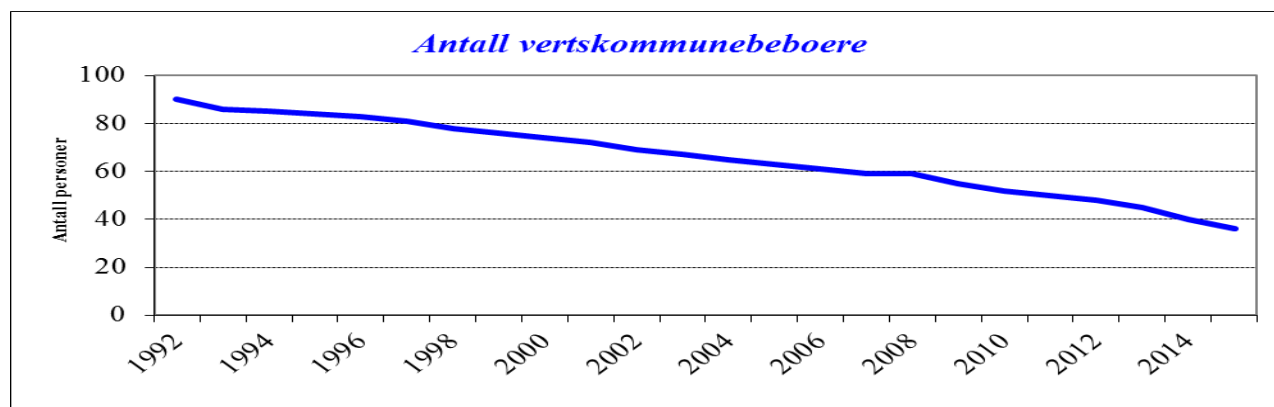
Skjønnsmidler for 2016 - 2019

For 2016 har vi fått totalt 1,8 millioner kroner i skjønnsmidler. Skjønnsmidlene blir tildelt av Fylkesmann i Rogaland som en del av rammetilskuddet. Dette er frie driftsmidler. Årsaken til at vi får skjønnsmidler henger sammen med en totalvurdering og hvor bla. kompensasjon knyttet opp mot betaling av plasser ved Uninor har blitt vektlagt. Videre informasjon har vi ikke mottatt fra Fylkesmann i Rogaland.

Endringer knyttet til reduksjon og endringer i vertskommunetilskuddet

Vertskommunetilskuddet er et tilskudd som 33 kommuner mottar som følge av at de hadde spesielt store institusjoner for mennesker med psykisk utviklingshemming i 1991. Vertskommunetilskuddet har nå blitt lagt inn som et eget tilskudd for disse kommunene. I forslag til statsbudsjett videreføres nedtrappingsordning (som har blitt endret flere ganger). Videre ligger det inne at vertskommunetilskuddet skal være et eget tilskudd så lenge det fortsatt lever vertskommunebeboere. En viser videre til at nedtrappingsordningen er god for vertskommunene. I rådmannens budsjettforslag legges det til grunn nedtrapping av ordningen ved HO (ved naturlig bortgang) og en reduksjon av tilskuddet i perioden.

Antall brukere som omfattes av ordningen, har (som følge av naturlig bortgang) blitt redusert siden 1991 – noe følgende figur viser:

Opprinnelig var 94 personer omfattet av ordningen. I oktober 2015 omfattet ordningen 36 personer i Eigersund kommune. En viser til at det foreligger ulike beregninger knyttet opp mot vertskommunetilskuddet og hvor ordningen på sikt skal avvikles.

Vertskommunetilskuddet er beregnet til å utgjøre 52.500.000 kroner i 2016. Dette føres som en inntekt i driftsbudsjettet og basert på ny informasjon settes det ikke av midler til fond. Dvs. midlene går med til dekning av direkte og indirekte utgifter for brukerne. En påpeker at dette vil bli gjennomgått og vurdert løpende i forbindelse med utarbeidelse av prosjektreknskap for det enkelte år.

Det er videre viktig å støtte det arbeidet LVSH gjør knyttet opp mot pensjonsutgifter som vil ligge i kommunene etter at ordningen opphører. Vi har videre tatt opp at dette også vil gjelde en del bygningsmasse i kommunene.

En peker på at dette er en ordning som vil bli gradvis avviklet – i form av naturlig bortgang, men hvor ordningen vil fortsette så lenge det fortsatt er vertskommunebeboere i vertskommunene. Pr oktober 2015 har vi ett etterheng knyttet opp mot budsjetterte reduksjoner innenfor vertskommuneordningen.

Momsrefusjonsordning

Fra og med 01.01.04 ble det innført en generell momsrefusjonsordning. Utgangspunkt for denne var at all moms som kommunene betalte skulle bli refundert. Da ordningen skulle være et "nullsum-spill" for staten ble kommunene trukket for et beregnet beløp i rammetilskuddet. Momsrefusjon knyttet opp mot investeringer skal i investeringsregnskapet i sin helhet.

Ressurskrevende tjenester innenfor HO

Tilskuddet er knyttet opp mot gitte helse- og omsorgstjenester som koster mer enn 1.081.000 kroner pr bruker (som må være under 67 år). Ut over dette får vi dekket 80% - mens 20% av overskytende beløp må vi dekke som egenandel. En påpeker at det er flere utgifter knyttet opp mot denne tjenesteproduksjonen som ikke er med i tilskuddsgrunnlaget.

Budsjettposten er basert på en gjennomgang av aktuelle brukere. Dette er ett forhold som rådmannen vil komme tilbake til med informasjon etter at refusjonskrav er sendt.

Statstilskudd flyktninger

Statstilskuddet er budsjetter med bakgrunn i faktiske personer – med informasjon og utregning fra flyktningetjenesten. En viser til at det foreligger et vedtak på mottak av 35 flyktninger i 2014 + familiegjenforening. I 2014 har vi mottatt 64 flyktninger – antall i 2015 er ikke kjent/avsluttet. Disse forhold ligger innen i oppsatt inntekt. Kommunene får et særskilt integreringstilskudd over 5 år ved mottak av flyktninger – etter 5 år er flyktninger et kriterie i inntektssystemet (på lik linje med andre forhold).

Endringer i betalingssatser for tjenester ved Kap. 8

Her må en skille mellom forhold som er satt av staten – for eksempel skattenivå og rammetilskudd – og *forhold som den enkelte kommune selv kan bestemme*. Den ordningen som kommunen selv kan fastsette innenfor Kap. 8 er nivå på eiendomsskatt. Dette kan skje med skattepromille og/eller bunnfradrag.

Kommentarer knyttet opp mot eiendomsskatt

I møte 12.12.2007, 15.12.2008, 14.12.2009 og 20.12.2010 fattet Kommunestyret (K-sak 125/07, K-sak 078/08, K-sak 098/09 og K-sak 085/10) følgende vedtak knyttet opp mot eiendomsskatt:

1. *Eiendomsskatten for 2010 utskrives med 6‰ av takstgrunnlaget på næringseiendommer.*
2. *Eiendomsskatten for 2010 utskrives med 2‰ av takstgrunnlaget på "annen fast eiendom" og med et bunnfradrag på 600.000 kroner pr bolig/fritidsbolig.*
3. *Bunnfradrag tilordnes boliger og fritidsboliger.*
4. *Med bolig menes her en boenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygd som helårs privatbolig for en eller flere personer, og har egen adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig. En leilighet er en bolig med minst ett rom og kjøkken. En hybel er et rom med egen inngang beregnet som bolig for en eller flere personer, som har adgang til vann og toalett uten at det er nødvendig å gå gjennom en annen leilighet. Bolig er fellesbegrep for leilighet og hybler.*
5. *Med fritidsbolig menes en boenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygd som fritidsbolig for en eller flere personer og har egen adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig.*

Vedtaket ble fattet i forbindelse med at ny taksering har funnet sted av eiendommer i hele Eigersund kommune - for påfølgende budsjettår. I budsjettet for 2012 ble promillesatsen for

næring satt opp til 7% fra og med budsjettåret 2013. Fra og med 2012 ble bunnfradraget tatt ut.

I møte 28/9-2015 vedtok kommunestyret følgende:

Eigersund kommune starter ikke opp noen prosess med alminnelig omtaksering nå, men baserer seg på Eiendomsskatteloven §8 A-4 Kontorjustering - fra og med skatteåret 2018.

Informasjon om lovmessige forhold innenfor eiendomsskatten

Det gjøres oppmerksom på følgende forhold:

- Eiendomsskatten er en fri inntekt. Dvs. at kommunen kan disponere inntekten til de driftstiltak (den tjenesteproduksjonen) en ønsker.
- Det er ikke lov til å fjerne bunnfradrag og sette opp promillesatsen samme år (for samme gruppe). Eiendomsskatteloven §13.1.
- Eiendomsskatten kan ligge mellom 2 og 7 promille.
- Eiendomsskatten kan ikke økes med mer enn 2 promille hvert år.
- Eiendomsskatten kan settes ned til de nevnte minstegrensene fra ett år til det neste – uansett hvor høyt skattesatsen var fra før.
- Det er lov til å ha en promillesats på ”verk og bruk” og en annen på ”annen fast eiendom”. Dette er det kommunestyret som fastsetter. Dette er avklart med både KS Advokatene og Finansdepartementet at en slik forskjell ikke vil være i konflikt med Eiendomsskattelovens §13.1
- Det planlegges bygging av vindmøller i Eigersund kommune. I behandlingen for budsjettet for 2012 ble det i kommunestyret lagt inn forventet eiendomsskatt for vindmøller. Dette er videreført av rådmann.
- *Det er også viktig å påpeke at kommunestyret, vil stå fritt til å vurdere eiendomsskatten på nytt ved budsjettbehandlingen for 2016 – og det enkelte kalenderår.*

Kommentarer knyttet til Kap. 9

Nøkkeldata for Kap. 9 Finansposter

Enheter ved Kap. 9

Kap. 9 omfatter følgende forhold:

- Renteinntekter/-kostnader
- Avdrag på lån
- Amortiseringstilskudd
- Konsesjonskraft
- Bruk og avsetning av fond
- Overføringene fra drift til investeringsbudsjettet foregår regnskapsmessig via Kap. 9.

Antall ansatte ved Kap. 9

Det er ingen ansatte ved nevnte kapittel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 9

Moment/år	B-2016	B-2015	R-2014
Utgifter	61 505	57 050	56 026
-Inntekter/tilskudd	-30 440	-32 361	-40 566
Netto ramme	31 065	24 689	15 459

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Forslag til økonomiplan for Kap. 9 Finansposter 2016 – 2019

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Finansposter				
Renteutgifter på lån	21 800	23 900	25 300	27 900
Avdrag på lån	37 900	42 300	46 400	51 550
Amortiseringstilskudd 1 og 2	-1 220	-1 220	-1 220	-1 220
Netto renteutg på forvaltningslån	50	50	50	50
Renter av innskudd fond	-650	-650	-650	-650
Andre statlige tilskudd/utbytte	-20	-20	-20	-20
Renter ved for sen betaling	-50	-50	-50	-50
Renteinntekter av bankinnskudd	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Konsesjonskraft	-400	-400	-400	-400
Utbytte Dalane Energi IKS	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Utbytte Lyse Energi AS	-12 750	-12 750	-12 750	-12 750
Rente Lyse Energi AS	-2 250	-2 150	-2 050	-2 050
Finansbelastning prosjekt	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Netto finansposter	30 410	37 010	42 610	50 360

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Avsetninger				
Bundne / frie avsetninger	650	650	650	650
Bruk av frie driftsfond		-1 500	700	-3 875
Netto avsetninger	650	-850	1 350	-3 225

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Renteutgifter på lån

På rentesiden legges det vekt på følgende forhold:

1. NIBOR 3 mnd er i skrivende stund 1,10% (mot 1,63% på samme tidspunkt i 2014). Lån – med flytende rente - i Kommunalbanken får (i skrivende stund) et tillegg på 0,55%.
2. Historisk sett har nye lån blitt tatt opp med flytende rente. Dette henger sammen med at låneopptaket foretas formelt i desember i budsjettåret – men hvor utbetaling skjer i januar. Dette henger sammen med å skyve på finansutgiftene og regnskapstekniske forhold knyttet opp mot ubrukte lånemidler.

3. Iht. finansreglementet kan rådmannen foreta rentebindinger på lån – noe som gjennomføres. Grunnen til at dette gjøres er å sikre mest mulig stabile finansutgifter og samtidig unngå å tape penger på varslede renteøkninger.
- På eksisterende lån er årlig gjennomsnittlig rente beregnet til rentebinding.
 - Informasjon om rentebindinger (på eksisterende lån):
 - a. Pr 01.01.2010 var 54,1% av lånene våre fast rente.
 - b. Pr 31.12.2010 hadde 55,6% av lånene våre fast rente.
 - c. Pr. 31.12.2011 hadde 82,3% av lånene våre fast rente.
 - d. Pr. 31.12.2012 hadde 76,5% av lånene våre fast rente.
 - e. Pr. 31.12.2013 hadde 67,8% av lånene våre fast rente.
 - f. Pr. 31.12.2014 hadde 61,80% av lånene våre fast rente.
 - g. En påpeker at dette gjelder eksisterende lån og lån som tas opp med flytende rente. En vurderer fortløpende rentebindinger.
 - Låneopptaket for 2015 er ikke gjort, men vil bli fremforhandlet i desember og med utbetaling i 2016. Dette til flytende betingelser. I 2014 kom det en presisering på regelverk knyttet opp mot låneopptak som fører til at dette blir en prosess som vil ta mer tid og flere formelle forhold en må gjennomføre. I sum krever dette mer tid og oppfølging.
 - Hvis vi tar utgangspunkt i rentebindinger og renteanslag ligger gjennomsnittlig rente på eksisterende lån nå i 2015 på 2,59%. En viser til:
 - a. Rentebindingene varierer.
 - b. Rentebindingene varierer fra 2 – 10 år.
 - c. Ved utbetaling av nye lån – til flytende rente – vil renteprosenten endre seg.
 - d. Den tid rentene vil variere i løpet av ett år tar vi utgangspunkt i årsregnskapet for 2014 som viser at vi hadde en gjennomsnittrente på 2,87%. Den renten vi skal sammenligne oss med (iht. finansreglementet vårt) var på 2,68% - kalkylerenten innenfor selvkostberegningene. Basert på at kalkylerenten er flytende, er rådmannen fornøyd med struktur og gjennomsnittrente for Eigersund kommune.
 - I oppsatt budsjett er det ingen ”rentebuffere”.

Avdrag på lån

Nye lån opptas med 25 – 40 års nedbetalingstid for lån. For allerede løpende lån er gjennomsnittlig gjenstående nedbetalingstid følgende:

- 2009 – 24,5 år
- 2010 – 24,0 år
- 2011 – 22,4 år
- 2012 – 23,0 år
- 2013 – 22,9 år
- 2014 – 24,10 år
- 2015 – 21,9 år

Minimumsavdragsbetaling i økonomiplanperioden

I fremlagt budsjettforslag har det vært nødvendig å bruke *Kommunelovens § 50 Låneopptak punkt 7a*. Denne paragraf går på at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved sist årsskifte. Dette blir beregnet ved en egen beregningsmodell. I den sammenheng blir det beregnet et minimumsavdrag som kommunen må betale. Dette blir kontrollregnet i forbindelse med regnskapet for 2016.

Amortiseringstilskudd

Dette er et tilskudd som Eigersund kommune skal ha fra Helse Vest / Helse Stavanger knyttet opp mot byggingen og daværende finansieringsordning for sjukeheim / sjukehus.

Renteinntekter av bankinnskudd

Beregnet etter forventet likviditet, forventet rente.

Ordinært utbytte fra Dalane energi IKS og Lyse energi AS

I økonomiplanperioden har rådmannen lagt til grunn det utbytte som er skissert fra selskapene og/eller som baserer seg på verdier i selskapene. Rådmannen viser her spesielt til Dalane energi hvor budsjettert utbytte for regnskapsårets 2015 (utbetales i 2016) settes til 7,0 millioner kroner. Utbytte fra Dalane energi i 2015 utgjorde 5,8 millioner kroner. Rådmannen viser til at Dalane energi driver næringsvirksomhet og må levere høyere utbytte til eierne – basert på de verdier som ligger i selskapet. I økonomiplan for 2015 – 2018 lå det inne ett forventet utbytte fra Dalane energi på 9,0 millioner kroner/år. Rådmannen har dessverre sett seg nødt til å nedjustert tidligere budsjettert beløp.

Rente fra ansvarlig lån i Lyse

Lyse energi betjener to ansvarlige lån. Vår andel av ett av de ansvarlige lånene ble tilbakebetalt i 2004. For det ansvarlige lånet vi har igjen i Lyse energi betjenes lånet med markedsrenten (3 mnd Nibor) +2%. Fra og med 2009 blir lånet nedbetalt med årlige avdrag. Forholdene er lagt til grunn ved beregningen. Avdraget som blir betalt av Lyse blir regnskapsført i investeringsregnskapet og blir satt av på Investeringsfondet.

Kommentarer knyttet til Sentraladministrasjonen

Nøkkeltall for Sentraladministrasjonen

Enheter ved Sentraladministrasjonen

Avdelingen består av følgende administrative enheter/kontor:

- Rådmannskontoret
- Plankontoret
- Felles funksjoner (inkludert Sentralarkiv)
- Seksjon Personal
- Seksjon Økonomi
- En viser for øvrig til at de økonomiske forholdene knyttet til politiske råd og utvalg - samt ordfører / varaordfører ligger i avdelingen.

Økonomiske hovedtall for avdelingen

Moment/år	B-2016	B-2015	R-2014
Utgifter	67 571	66 549	71 165
-Inntekter/tilskudd	-8 011	-7 771	-12 658
Netto ramme	59 560	58 778	58 507

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I tallene ligger overføringen til Kirken.

Mål for Sentraladministrasjonen – overordnede mål

Rådmannen vil også i år peke på kommunens visjon – som er:

Sammen for alle!

Visjonen har nå vært med oss noen år – og det synes som om den er en god ledestjerne i det daglige virket. Inntrykket er også at denne er godt kjent blant kommunens mange ansatte.

Våre verdier er:

- Løsningsorientert
- Kompetent
- Vennlig

Med løsningsorientert mener vi å få ting til å skje på en måte som er i tråd med lover og regler og samtidig oppfattes som imøtekommende, effektive og smidige. Vi setter innbyggeren i sentrum for alt vi gjør. Vi ser på muligheter heller enn begrensninger.

Med kompetent mener vi dyktig, flink og i stand til å utføre oppgaver på en kvalifisert måte. Vår kompetansemessige styrke gir innbyggerne kvalitativt gode tjenester – og vi kan styre samfunnsutviklingen i en positiv retning.

Med vennlig mener vi at vi er imøtekommende, blide og glade. Vi har et gjennomgående godt humør og behandler folk med respekt. Vi møter verden med et positivt blikk – og har glimt i øyet.

Disse verdiene skal gjennomsyre organisasjonen og være ledestjerner i vårt daglige virke.

Hovedmål

1. Vi skal tenke på innbyggernes beste i alt vi gjør.
2. Vi skal husholdere med våre økonomiske midler – og alltid gjøre vårt ytterste for å få mest igjen for de ressursene vi rår over.
3. Eigersund skal være det naturlige senteret i Regionen.
4. Eigersund kommune skal være et godt og trygt sted å bo og leve for alle.
5. Eigersund kommune skal være en inkluderende kommune. Vi skal tilby gode leve- og oppvekstvilkår for alle våre innbyggere.
6. Eigersund kommune hilser kommunereformen velkommen – og søker samarbeidsløsninger i Dalane.
7. God mental og fysisk helse er et viktig aspekt ved høy livskvalitet. Dette skal kommunen legge til rette for.
8. Hensyn til miljø, landskap, universell utforming og arkitektur skal vektlegges i all kommunal virksomhet.
9. Klima- og energiutfordringene skal tas på alvor – og kommunen skal jobbe mot klimanøytralitet.
10. Folkehelsearbeidet skal styrkes. Dette skal blant annet skje gjennom en revitalisering av sykkelby-prosjektet og en generell tilrettelegging for fysisk aktivitet.
11. Eigersund kommune skal være en attraktiv og fremtidsrettet tilrettelegger for næringslivet. Dette skal resultere i et vitalt handels- og næringsmiljø som også genererer nye arbeidsplasser.
12. Eigersund kommune skal være en pådriver for utbygging og utbedring av en god infrastruktur lokalt og regionalt.
13. Kommunen skal være en aktiv pådriver for å utvikle byens sentrum gjennom handel, service og kulturtilbud.
14. Kommunen skal bidra til at det etableres flere kompetanse- og kvinnearbeidsplasser.
15. Eigersund er kjent for mange festivaler, og det er viktig for å skape liv i byen. Frivillige lag, foreninger og organisasjoner har stor kompetanse og yter en stor innsats innen ulike felt. Kommunen vil støtte opp om og videreutvikle samarbeidet med frivillige lag, foreninger og organisasjoner.
16. Eigersund kommune ønsker å være en attraktiv arbeidsplass for begge kjønn. For å lykkes som arbeidsgiver må vi ha:

- a. dyktige og inkluderende ledere
- b. kompetente og tjenestevillige medarbeidere
- c. et godt arbeidsmiljø
- d. en effektiv tjenesteproduksjon
- e. et godt samarbeid innad i enhetene og på tvers av enheter

Helt kort kan en si at målene er å ha rett antall ansatte med rett kompetanse til enhver tid. Eigersund kommune sin arbeidsgiverpolitikk skal bidra til å sikre kvalitative gode tjenester.

Forslag til økonomiplan for Sentraladministrasjonen 2016 – 2019

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Nettobudsjett	53 790	53 790	53 790	53 790
Fratrekk engangsforhold 2015	-900	-900	-900	-900
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	42	42	42	42
Levekårsutvalg	370	370	370	370
Økte pensjonsutgifter avdelingene	400	400	400	400
20%-st Heltidsprosjektet SP	10	130	130	130
Driftsreduksjoner	-100	-200	-200	-200
Økt betaling OU - kommunal egenandel	30	30	30	30
100%-st IKT	350	350	350	350
Tilskudd til iPark	-150	-150	-150	-150
100%-st til Plankontoret - digitalisering	450	650	650	650
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Valg		800		800
Områderegulering EIE	300	1 500	500	
Revidering av arealdel kommuneplan		600		
Bruk av driftsfond		-600		
Samlet ramme avd.	54 592	56 812	55 012	55 312

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Forslag til driftsreduksjoner ved avdelingen

- Rådmannen foreslår følgende reduksjoner:
 - o Tilskuddet til iPark Dalane utgår – dette iht. budsjettvedtaket for 2015 hvor det ble lagt inn ett tilskudd på 150.000 kroner for 2015 – som ikke er videreført i 2016.
 - o Tilskuddet til Magma Geopark utgår – dette iht. budsjettvedtaket for 2015 hvor det ble lagt inn ett tilskudd på 100.000 kroner for 2015 – som ikke er videreført i 2016.
 - o Det legges inn driftsreduksjoner på 100.000 kroner i 2016 som øker til 200.000 kroner i 2017. Dette er forhold som rådmannen kommer tilbake til i den første økonomirapporten for 2016.

Stillingsendringer ved Sentraladministrasjon

Rådmannen har tidligere vist til at en innenfor gitte områder har for lite administrative ressurser. I dette budsjettforslag så blir det foreslått nye administrative stillingsendringer, som er:

1. En 20%-stilling innenfor Seksjon Personal.
 - a. Heltidsprosjektet har fått ulike tilskudd for tidligere år samt 2015.
 - b. Rådmannen ønsker å videreføre dette tiltak på fast basis og legger inn en 20%-stillingsstørrelse på dette. Stillingsstørrelsen vil bli kombinert med annen eksisterende stillingsressurs.
 - c. For deler av 2016 vil tiltaket bli videreført med ubrukte tilskuddsmidler som overføres til 2016.
2. En 100%-stilling innenfor Plankontoret – planlegger (lagt inn i vedtaket om B2015 som videreføres av rådmann).
 - a. Den nye stillingen vil da gi Plankontoret et samlet bemanning på 3 – plansjef, saksbehandler og GIS-ingeniør. Dette er en lavere bemanning enn det sammenlignbare kommuner disponerer.
3. En 10%-stilling for Politisk sekretariat knyttet opp mot opprettelsen av ett Levekårsutvalg.
4. I 2016 er det satt av midler til en 100%-stilling knyttet opp mot digitalisering. En viser til vedlegg vedrørende denne funksjon. Finansieringen skjer ved at 280.000 kroner er avsatt i budsjettet for 2016 og tilsvarende beløp er avsatt i budsjettet for 2015 – som overføres til 2016.

Tidligere har det også fremkommet spørsmål om hvilke administrative stillinger en ”kunne tenkt seg”. I uprioritert rekkefølge viser rådmannen til følgende stillinger – som vi burde hatt/vurdert (100% stillinger):

1. En utrederstilling / saksbehandler.
2. En stilling knyttet opp mot tilskudd til private barnehager og klagebehandling.
3. En stilling knyttet opp som «controller».
4. En ny 100%-stillinger til IKT og digitalisering.
5. En prosentvis stillingsøkning ved Sentralarkivet.

Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak ved Sentraladministrasjon:

- Det settes av midler til gjennomføring av valg.
- Budsjettet til Kontrollutvalget er iht. kontrollutvalgets vedtak. Kontrollutvalgets sak om deres budsjett legges med i saksutredningen.
- Rådmann foreslår ikke reduksjoner i tilskuddene til Dalane Bluesfestival, Egersund Visefestival eller Julebyen. Dette da dette er tilbud som gir en betydelig markedsføringseffekt for både kommune og næringsliv og er de forhold som har klart å markedsføre Egersund på en meget positiv måte. Videre er dette viktige kulturtilbud til et stort antall innbyggere – og tilreisende. På sikt vil rådmannen arbeide for å øke disse tilskuddene.
- Tilskuddene til Dalane Bluesfestival og Egersund Visefestival gis av midler som kommer inn på Næringsfondet (130.000 kroner årlig).
- Det er satt av midler i driftsbudsjett og investeringsbudsjett opp mot Eigersund Næring og Havn KF og deres budsjett.
- Det settes av midler til følgende planer:
 - o Områderegulering Eie – på totalt 2,3 millioner kroner med oppstart i 2016.

- o Revidering av arealdel i kommuneplan – på totalt 600.000 kroner med oppstart i 2017. Dette tiltak planlegger rådmann å finansiere via bruk av fondsmidler.
- o Rådmann viser videre til at det pågår et arbeid med områderegulering på Kaupanses. Denne er anslått til å koste 1,4 – 1,5 millioner kroner hvor utgiftene blir delt med 50% på Eigersund kommune og 50% på Eigersund Næring og Havn KF (havnekassen). Eigersund kommune bruker avsatte midler til dette i 2015 (på Eigersund kommunes andel).

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

For 2016 foreslås det ingen vesentlige endringer.

Forslag til investeringer innenfor Sentraladministrasjonen

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	2016	2017	2018	2019
Nye PC'er/servere	250	250	250	250
IKT-skolene utskifting eksisterende utstyr	200	200	200	200
Oppgradering software (Office)	700	200	200	200
Nettverk	250	250	250	250
Oppgradering av IKT-utstyr – HO	250	250	250	250
Oppgradering av felles utstyr/servere	500	300	300	300
IP-telefoni	150	150	150	150
IKT-sikkerhet	100	100	100	100
Digitalisering	100	100	100	100
Nytt IKT-utstyr skolene (økt tetthet)	750	750	750	750
Integrasjon mellom ulike system	200	200	200	200
IKT-utstyr bamehagene	200	200	200	200
Data til folkevalgte (egen sak)	200			
Oppgradering sak-/arkivløsning	150			
PC-er til elever med spesielle behov	150	150	150	150
Egenkapitalinnskudd KLP	3 565	3 565	3 565	
Årlig egenkapitalinnskudd KLP	3 000	3 000	3 000	3 000
Datasikkerhet	300	300		
Løsning for IP/OP	100			
Oppgradering kursrom Pingvinen	100			
Felles trådløs nettverksløsning	250	250		
Velferdsteknologi		350	250	
Driftsverktøy IKT	500			
Konvertering av Winsak	500			
Oppgradering valglokalene		150		150
Samlet ramme avd.	12 465	10 715	9 915	6 250

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til gitte investeringsprosjekt for Sentraladministrasjon

En peker på at alle IKT-investeringer for Eigersund kommune er sentralisert til Sentraladministrasjonen. Rådmannen viser til at innenfor IKT skjer utviklingen fort. Det kan derfor være behov for å foreta endringer mellom prosjektene. Rådmannen ber derfor om at en

kan se IKT-prosjektene under ett for å få en så kostnadseffektiv bruk av midlene som mulig. Dette er i samsvar med tidligere budsjettvedtak.

En viser til at DNB avviklet sin rolle som leverandør av pensjon til kommuner – i den forbindelse måtte Eigersund kommune bytte livselskap. Vi gikk over til KLP med fellesordningen pr 01.01.2014. I KLP er vi både kunde og eier. I den forbindelse må Eigersund kommune ha to former for egenkapitalinnskudd:

1. Ett årlig for å opprettholde eierandel og finansdekning av vår premiereserve.
2. Ett for å bli eier (oppjustere egenkapitalinnskuddet for premiereserven) og som er knyttet opp mot flyttingen fra DNB tilbake til KLP. Egenkapitalkravet ved tilflytting var på 17.808.788 kroner som blir nedbetalt med lik delbetaling over 5 år (2014 – 2018).
3. Dette er forhold som skal føres i investeringsbudsjettet – som kan lånefinansieres.

Forslag til investeringssmessige reduksjoner ved Sentraladministrasjonen

Beløpene på forslagene på investeringsprosjektene er noe redusert/endret.

Rådmannen viser til at det ikke er satt av midler til forhold knyttet opp mot dagens rådhus. Teknisk avdeling har – helt rett – pekt på behov for renovering innenfor flere områder. Dette utgjør ett betydelig antall millioner kroner. Samtidig har vi et forhold knyttet opp mot brygger og båthus som ligger utenfor Rådhuset – som en må gjøre noe med (evt. sanere). Dette er et forhold en må se på samlet og komme tilbake til – og som kan bli et moment i forbindelse med kommunereformen.

Kommentarer knyttet til Kirken

Økonomisk ansvar overfor kirken

Deler av kirkens budsjett skjer ved overføringer fra kommunene. Det er den enkelte kommune som fastsetter størrelsen på rammeoverføringen. Disponeringen av kirkens samlede økonomiske budsjett vedtas av menighetsrådene. Rammeoverføringen til kirken skjer på et eget ansvarsområde ved Sentraladministrasjonen. Kirkelig fellesråd har behandlet budsjett og økonomiplan. Saksutredning og vedtak er lagt med som vedlegg.

Forslag til økonomiplan for Kirken 2016 – 2019

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Nettobudsjett	4 988	4 988	4 988	4 988
Fratrekk engangsforhold 2015	-50	-50	-50	-50
Varige rammeendringer:				
Lønnsendringer	30	30	30	30
Samlet ramme avd.	4 968	4 968	4 968	4 968

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak overfor kirken:

Menighetsrådets forslag til budsjett og økonomiplan er lagt med som vedlegg. Endringer i lønn og pensjon vil bli lagt inn som kompensasjon for Kirken. Dette vil føre til endringer i den økonomiske rammen.

Rådmannen viser til at Eigersund kirkelige fellesråd har bedt om en rammeøkning. Dette er det ikke økonomisk rom for. Rådmannen viser til at en økning i rammen til kirken vil også gi økt tilskudd til andre trosretninger.

Samtidig peker rådmannen på at vi utbetaler tilskuddet samlet til kirken – tidlig i året. Ut fra dette vil det tilfalle renteinntekter til kirken – som vil være en form for rammeøkning.

Søknad fra Kirkelig Dialogsenter

Rådmannen viser til Kirkelig Dialogsenter i Stavanger bispedømme har sendt søknad om tilskudd på 25.000 kroner til Eigersund kommune. Denne søknad er lagt med som referatsak til formannskapetets møte.

Forslag til investeringer innenfor Kirken

Investeringer	2016	2017	2018	2019
Ny gravlund - Egersund	11 500	5 000		
Nye toalett Egersund kirke - grunnarbeider	500			
Nye toalett Egersund kirke - bygging	500			
Kirkestue ved Helleland kirke	500	1 000		
Ny mur langs Skarpabråde	200			
Samlet ramme avd.	13 200	6 000	0	0

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Rådmannen viser til de enkelte punkt. Rådmannen legger inn tiltak som ligger til det kommunale medfinansieringsansvaret. Rådmannen viser til at det i 2015 har blitt behandlet en søknad fra Eigersund kirkelige fellesråd vedrørende ombygging av Eigerøy arbeidskirke (KS-møte 26/10-15) som er vedtatt og ligger i 2015. Da en forutsetning for dette vedtak var tilskudd fra Husbanken – noe som ikke er avklart – er ikke dette prosjekt lagt inn.

Rådmannen viser videre til at en administrativt er i dialog med Eigersund kirkelige fellesråd vedrørende byggingen av kirkestue på Helleland. Ett forhold som en her ser på er muligheten for en tilsvarende ordning som ble gitt til Eigerøy arbeidskirke. Dog så er dette ulike prosjekt og hvor vi må avklare om kirkestuen (med ulike funksjoner) kan bli omfattet av tilskuddsordningen i Husbanken.

ENDRINGER INNENFOR LEVEKÅRSUTVALGETS ANSVAR

Ansvarsområde/enheter for utvalget

Følgende avdelinger ligger inn under Levekårsutvalgets ansvar:

1. Helse- og omsorgsavdelingen
2. Kultur- og oppvekstavdelingen

KOMMENTARER KNYTTET TIL HELSE OG OMSORGSAMD

Bente Gravdal (AP) er utvalgsleder i Levekårsutvalget (LKU)

Nøkkeldata Helse- og omsorgsavdelingen (HO)

Enheter ved HO

HO omfatter bla.:

- Helsetjenester (Helsestasjon, jordmor, legevaktsentral, kommunalt legesenter, driftstilskudd leger)
- Fysio-/Ergoterapitjeneste
- Tre større bo- og servicesenter / Sjukeheimsenheter
- Hjemmebaserte tjenester (inkl. Transporttjenesten)
- Psykisk helsetjeneste
- Avlastningsboliger
- NAV (sosiale tjenester, flyktninger etc.).
- Tiltak overfor rus.
- En viser videre til at følgende prosjekt ligger inn under HO:
 - o Sykkelbyprosjektet
 - o Boligsosialt velferdsprogram/-prosjekt

Økonomiske hovedtall HO

Moment/år	B-2016	B-2015	R-2014
Utgifter	450 510	433 542	452 663
-Inntekter/tilskudd	-67 374	-64 667	-70 249
Netto ramme	383 136	368 875	382 414

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Mål og prioriteringer for Helse- og omsorgsavdelingen

1. Jobbe tverrfaglig med tidlig innsats for barn og unge, folkehelse og forebyggende arbeid.
2. Være delaktig i utprøving og iverksetting av velferdsteknologi.
3. Rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell. Øke andel høgskoleutdanna.
4. Jobbe tverrfaglig med områder innen prosjekt boligsosialt velferdsprogram.
5. Avklare arbeidsoppgaver og mål for integreringsarbeidet.

Forslag til økonomiplan for HO 2016 – 2019

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Nettobudsjett	368 857	368 857	368 857	368 857
Fratrekk engangsforhold 2015	-300	-300	-300	-300
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	1 793	1 793	1 793	1 793
Red. vertskom tilskudd	-1 000	-2 000	-3 000	-4 000
Legge ned ett bofellesskap Lundeåne	-1 680	120	1 120	1 120
Red. bemanning akktivtessenter psykisk utv	-560	-560	-560	-560
K-sak 041/14 Driftstilpasninger	250	250	250	250
Brukerbetalinger	-5	-10	-15	-20
Helse og omsorg Adm	1 000	1 000	1 000	1 000
Helse og omsorg Adm	105	50	50	50
Boligsosialt prosjekt Husbanken	300	375	375	0
Sosiale tjenester generelt - stilling	400	650	650	650
Avlastningsbolig Blåsenborg/Skogstjernen	1 300	1 300	1 300	1 300
Sosiale tjenester generelt	3 900	3 900	3 900	3 900
Opptappingsplan for rusfeltet	813	813	813	813
Styrke helsestasjon/skolehelsetj.	893	893	893	893
Øyeblikkelig hjelp - endring	3 351	3 351	3 351	3 351
Økt tilskudd til BPA	579	579	579	579
Økte pensjonsutgifter for avd	4 840	4 840	4 840	4 840
Rygleveien 1 - red 100% st			-600	-600
Driftsreduksjoner	-2 000	-4 500	-4 500	-4 500
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Sykkelby-prosjektet	300			
Samlet ramme avd.	383 136	381 401	380 796	379 416

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til noen driftsmessige endringer ved HO

- Rådmannen viser til at midler knyttet opp mot Samhandlingsreformen ble trukket ut av rammen i 2015 – i forbindelse med statsbudsjettet.
- Det legges inn midler knyttet opp mot endringer i statsbudsjettet for 2016:
 - St.bud - Brukerstyr personlig assistent – 579.000 kr (opptrapping – hvor det ble lagt inn 850.000 kroner i 2015).
 - St.bud - Midler til Helsestasjon – 893.000 kr (i tillegg ble det lagt inn midler i forbindelse med B2014 tilsvarende 550.000 kr og 884.000 kr i B2015).
 - St.bud - Midler til rus/psykiatri – 813.000 kr.
 - St.bud – Øyeblikkelig hjelp – går fra øremerkede midler til en del av rammetilskuddet. Dette utgjør 3.351.000 kroner.
- Det legges inn midler til en ressurskrevende bruker ved avlastningsbolig.
- Det legges inn midler knyttet opp mot endringer ved NAV – hovedsakelig knyttet opp mot mottak av 35 flyktninger på totalt 3,9 millioner kroner. Dette omfatter følgende forhold:
 - Sosiale tjenester flyktninger – 2.575.000 kr.
 - Sosiale tjenester utlendinger – 350.000 kr.
 - Fellesutgifter ved NAV – 50.000 kr.
 - Flyktningetjensten – 720.000 kr.
 - Edruskapsvern (kjøp av plasser ved institusjoner) – 200.000 kr.
- Det legges inn midler knyttet opp pålegg fra Arbeidstilsynets pålegg om omlegging av rutinen for vask av arbeidstøy. Går på at gitte ansatte ikke kan ha privat tøy på arbeidsplassen.
- Det foreligger nye retningslinjer for utbetaling av sosialstønad. Stønadmottaker har nå arbeidsplikt for å få stønad av en viss størrelse. Rådmannen foreslår at HO ved NAV blir tilført en 100%-stilling knyttet opp mot tilrettelegging for slike arbeidsplasser bla i HO/KO/TA.
- Eigersund kommune deltar som prosjektkommune i Husbankens i prosjektet «Boligsosialt velferdsprogram». Den kommunale egenandelen øker – noe rådmannen legger inn i budsjettforslaget. Dette er et prosjekt som avsluttes i 2019.
- Det legges inn midler knyttet opp mot økte pensjonsutgifter.

Forslag til driftsmessige reduksjoner ved HO

I rådmannens forslag er følgende innarbeidet:

- En driftsreduksjon på 2,0 millioner kroner i 2016 – som øker til totalt 4,5 millioner kroner i 2016. Dette er et forhold som rådmannen vil komme tilbake til i den første økonomirapporten i 2016.
- Som følge av investeringstiltak innenfor bla. brannsikring på Rygleveien 1 kan HO redusere bemanningen med en 100%-stilling fra og med 2019.
- Red. vertskommunetilskuddet – 1.000.000 kroner i 2016. En viser til følgende:
 - En gradvis nedtrapping av tjenester knyttet opp mot beboere som omfattes av Vertskommunetilskuddet.
 - Nedtrappingen skal skje ved naturlig bortgang – og er budsjettert til å være 1 million kroner pr. år (dette er anslag og det kan derfor bli justeringer). Pr. oktober 2015 er det ikke gjennomført de budsjetterte driftsreduksjonene knyttet opp mot denne ordning/nedtrappingen.
- Midlertidig stenging av ett bofellesskap Lundeåne videreføres – med en helårseffekt i 2016 på 2,8 millioner kroner. Gjenåpningen er budsjettert inn fra og med 2017 (halvårseffekt).

Ellers påpeker rådmannens følgende:

- Rådmannen finner ikke økonomisk rom for å legge inn driftsmidler til drift av nytt bo- og servicesenter / sykehjem for eldre iht. omsorgsplanen. Investeringsmidler ligger inne i økonomiplan.
- Samlede driftskostnader med et slikt senter vil ligge på ca. 33 - 35 millioner kroner. I tillegg kommer driftsutgifter for Teknisk avdeling og finansutgifter. Totalt vil dette komme på ca. 40 millioner kroner.
- Før bygging av dette senteret må det foreligge planer på hvordan dette senter skal realiseres driftsmessig. Dette er et forhold rådmannen vil komme tilbake til.

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

De områder som kan blir regulert med 5% - iht. tidligere vedtak. En påpeker at gitte tjenester reguleres iht. statlige retningslinjer (for eksempel betaling for opphold på sjukeheim).

Forslag til investeringer innenfor HO

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	2016	2017	2018	2019
Inventar/teknisk utstyr/utstyr HO	500	500	500	500
Lysgården buss		650		
Nytt senter Lagård - omsorgsplan			10 000	40 000
Avlastningsbolig Blåsenborg - ny buss	600			
Bil Flyktningetjenesten			500	
Garderobeskap Lagård HO	300			
Oppvaskemaskin kjøkken Lagård HO	800			
Utskifting nøkkelbokser hjemmesykepleie				500
Ombygging på 3ABC - raseringsikre rom	1 000			
AMS-målere (strøm) i omsorgsboliger	700			
Rygleveien 1 - brannteknisk ombygging	100	1 300		
Blåsenborgveien avlastningsb - brannteknisk				1 500
Digitale trygghetsalarmer	500			
Ny bolig Hestnes - egen sak	1 000	5 500		
Salg/refusjon bolig Hestnes	-1 000	-5 500		
Samlet ramme avd.	4 500	2 450	11 000	42 500

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til investeringene ved HO

- Rådmannen viser til at investeringer som tidligere lå i økonomiplan ved Teknisk avdeling har blitt flyttet til bla. HO.
- Det vises til følgende investeringer som ligger i rådmannens forslag:
 - Det avsettes totalt 50 millioner kroner til nytt omsorgssenter på Lagård (samlet investeringsutgifter er anslått til 140 millioner kroner). Det pågår et arbeid knyttet opp mot reguleringsplan for dette prosjekt.
 - Det legges inn to nye kjøretøy.
 - I forbindelse med pålegg fra Arbeidstilsynet legges det inn 300.000 kroner til garderobeskap ved Lagård.

- o Eigersund kommune overtok kjøkkenet ved Lagård i 2015. I en lengre periode har det vært planlagt å kjøpe inn ny oppvaskemaskin. Dette var ett forhold som ble omtalt i de samtaler rådmannen hadde med Helse Stavanger og som fremkommer i sak. Det legges inn midler til å foreta en utskifting av eksisterende anlegg.
- o Det er videre meldt inn behov for ombygging av 2 rom ved Lagård 3ABC. Dette omtales som «raseringssikre rom».
- o NVE har gitt pålegg om å gå bort fra felles strømmålere til egne målere i og for den enkelte boenhet. Rådmannen har lagt inn midler knyttet opp mot dette forhold
- o Rygleveien 1 foretar en brannteknisk ombygging – som gir en besparelse på ett årsverk i HO.
- o I løpet av 2016/2017 så vil vi få krav knyttet opp mot digitale trykkehetsalarmer for brukere. Dette vil føre til både investeringsmessige og driftsmessige endringer. De samlede utgifter for dette er ikke klart og ut fra dette vil rådmannen komme tilbake til dette forhold overfor bla. Levekårsutvalget.
- o Iht. kommunestyrets vedtak 26/10-15 så legges det inn investeringsmidler knyttet opp mot ny tilrettelagt bolig for 4 unge brukere. En påpeker at dette er en grov prognose hvor en må forvente endringer. Rådmannen arbeider videre med kommunestyrets vedtak. Salg av tomt ligger inne i budsjettet på Hestnes-prosjektet.

Kommentarer knyttet til Kultur- og oppvekstsavdelingen (KO)

Bente Gravdal (AP) er utvalgsleder i Levekårsutvalget (LKU)

Nøkkeldata for Kultur- og oppvekstavdelingen (KO)

Enheter ved Kultur- og oppvekstavdelingen

Enhetene omfatter bla.:

- De kommunale grunnskolene (barne- og ungdomsskolene)
- Voksenopplæringssenteret
- Kommunale barnehager / Tilskudd til private barnehager
- Kulturskolen
- Barnevernet
- Kulturområdet (inkludert bibliotek, kino og Pingvinen)
- Ungdomskontakten
- PP-tjenesten

Økonomiske hovedtall KO

Moment/år	B-2016	B-2015	R-2014
Utgifter	445 935	440 256	452 160
Inntekter	-73 033	-69 661	-89 718
Netto ramme	372 902	370 595	362 442

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Mål og prioriteringer for Kultur- og oppvekstavdelingen

1. Fortsette arbeidet med tidlig innsats i barnehage og skole
2. Rekruttere og beholde kvalifisert personale i alle enheter
3. Arbeide videre med en forutsigbar og tydelig modell som sikrer god grunnbemanning i alle skolene
4. Avklare arbeidsoppgaver og mål for integreringsarbeidet i kommunen.
5. Fortsette utviklingen av gode kulturtilbud for alle i Eigersund kommune.

Forslag til økonomiplan for Kultur- og oppvekstavdelingen 2016 – 2019

Rådmannens forslag til budsjett/økonomiplan:

Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Nettobudsjett	370 595	370 595	370 595	370 595
Fratrekk engangsforhold 2015	0	0	0	0
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	1 946	1 946	1 946	1 946
Økt tilskudd private barnehager	4 600			
Tilføre midler ang. KO-saken	300	300	300	300
Reduksjon Tusenbeinet åpen barnehage	-80	-80	-80	-80
Felles styrer Rundevoll/Husabø barnehage	-125	-125	-125	-125
Red. assistenter ved skolene	-2 400	-2 400	-2 400	-2 400
Driftstilpasninger Kulturavdelingen	-130	-130	-130	-130
100%-stilling som SLT-koordinator	400	400	400	400
Driftstilpasninger skolene	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Økt antall elever	890	890	890	890
2 ressurskrevende elever	720	720	720	720
Døvetolk - 100% stilling	380	380	380	380
100% st - Morsmål/to språklig tolk Flykt.	300	690	690	690
50% st - Miljøterapeut til flyktningsbarn	150	345	345	345
Kjøp av ungdomskoleplasser Voksenoppl.	500	500	500	500
1 ny undervisningsstilling	693	693	693	693
Økte utgifter fosterhjem/institusjon	1 300	1 300	1 300	1 300
Økt antall elever	300	690	690	690
Ny naturfagtime	219	219	219	219
Nasjonal mindrekrav foreldrebet.	452	452	452	452
Gratis kjernetid barnehager	152	152	152	152
Økte pensjonsutgifter for avd	2 240	2 240	2 240	2 200
Driftsreduksjoner	-2 000	-4 500	-4 500	-4 500
Overf. av tidl. kulturavd. til kultur og skole	100	100	100	100
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Inndekning - driftsendringer/bruk av fond	-4 600			
Samlet ramme avd.	372 902	371 377	371 377	371 337

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til driftsmessige endringer ved Kultur- og oppvekstavdelingen

Rådmannen har følgende kommentarer:

- Barnehagetilskudd til private barnehager
 - Barnehagetilskuddet ble lagt i rammen fra 2011. Det påpekes at dette ikke var friske penger, men øremerkede midler som ble flyttet inn i rammetilskuddet.
 - Beregningene for 2016 baserer seg på ny forskrift for 2016. For 2016 er «utgangspunktet» regnskapet for 2014. Tilskuddet for 2016 vil gå opp i forhold til tilskuddet i 2015.
 - Tilskuddet i 2016 er spesielt høyt som følge av kommunal drift i 2014.
 - For å finansiere økt tilskudd i 2016 er det lagt inn en finansiering på 4,6 millioner kroner. Dette er fondsmidler som ble satt av i årsregnskapet for 2014.
- En tar videre hensyn til forhold som ligger i statsbudsjettet knyttet opp mot ny naturfagtime og barnehageformål.
- Det legges inn midler knyttet opp mot mottak av 35 flyktninger. Dette i form av:
 - En 100%-stilling til morsmåloppglæring.
 - En 50%-stilling som miljøterapeut for flyktningebarn
 - Kjøp av ungdomskoleplasser for Voksenopplæringssenteret.
 - En ny 100%-stilling ved Voksenopplæringssenteret.
- Det legges inn 1,3 millioner kroner knyttet opp mot Barnevernet. Dette knyttet opp mot ulike utgifter som er omtalt i økonomirapporter for 2015.
- Det legges inn midler til grunnskolene totalt – knyttet opp mot flere elever. Dette er et viktig moment mot ønsket rammestyring.
- Det legges inn midler knyttet opp mot økte pensjonsutgifter.
- Det påpekes at driftsutgifter (inkludert leie) for Lagårdshallen AS ikke er lagt inn i rammen til verken KO eller Teknisk avdeling

Forslag til driftsmessige reduksjoner ved Kultur- og oppvekstavdelingen

Ved Kultur- og oppvekstavdelingen (KO) foretas følgende reduksjoner (hvor en viser helårseffekten fra 2016):

- En driftsreduksjon på 2,0 millioner kroner i 2016 – som øker til totalt 4,5 millioner kroner i 2016. Dette er et forhold som rådmannen vil komme tilbake til i den første økonomirapporten i 2016.
- «Eigersund 2015» (driftstilpasninger/-reduksjoner) videreføres.
- Det er ikke rom for økte driftsutgifter knyttet opp mot en ny skole.

Oversikt over beregnet barnehagetilskudd til private barnehager for 2016

Iht. forskrift skal barnehagetilskudd til private barnehager fremkomme i forbindelse med budsjettet. Informasjon kan gis på ulike måter. Eigersund kommune har foretatt en beregning av tilskuddet til den enkelte private barnehage for 2016 (noe som er betydelig mer enn det som forskriften sier). Grunnen til dette er at det er sum tilskudd som er viktig for den enkelte barnehage. Dette er videre informasjon som vil bli sendt til barnehagene.

En påpeker at beregningene tar utgangspunkt i antall barn pr september 2015. I begynnelsen av 2016 skal tilskuddet (iht. forskrift) beregnes etter antall barn på fastsatt tidspunkt (15.12.2015). Videre påpeker vi at vi har tatt utgangspunkt i forslag til ny forskrift.

Tilskudd drift pr oppholdstime (inkl. administrative kostnader):

- Små barn – 90,31 kr (i 2015 - 79,84 kr)
- Store barn – 43,49 kr (i 2015 38,50 kr)

Tilskudd drift pr heltidsplass, inkludert administrasjonskostnader:

- Små barn – 195.075 kr (i 2015 - 172.446 kroner)
- Store barn – 93.928 kr (i 2015 - 83.160 kroner)

Når det gjelder sum tilskudd viser en til følgende tabell (som gir en foreløpig oversikt):

Barnehage	Driftstilskudd	Kapitaltilskudd	Totalt tilsk. 2016	Totalt tilsk. 2015	Totalt tilsk. 2014
Jernhagen	4 587 953	346 838	4 934 791	4 510 801	4 968 349
Helleland FUS	4 210 502	349 546	4 560 048	4 090 117	5 073 348
Raketten	4 508 462	318 716	4 827 178	4 363 245	4 886 904
Varden	6 430 335	449 952	6 880 287	6 144 120	6 823 733
Lykkeliten	8 036 768	640 557	8 677 325	7 683 406	8 658 629
Eigerøy	6 278 660	515 570	6 794 230	6 277 589	7 228 899
Robåten FUS	6 387 982	496 197	6 884 179	6 333 287	7 484 167
Kiellandsskogen FUS	9 770 609	729 922	10 500 531	9 540 675	10 692 207
Skattekosten	14 333 972	1 038 639	15 372 612	13 284 804	14 821 502
Hestnes FUS	8 844 027	660 555	9 504 582	10 410 103	12 889 801
	73 389 272	5 546 492	78 935 764	72 638 145	83 527 539

Rådmannen påpeker følgende:

- Søskenmoderasjon er ikke medtatt i oversikten ovenfor.
- Beregnet ut fra sammensetning barn – september 2015, vil bli endring.

Når det gjelder søskenmoderasjon så skjer dette etter søknad fra barnehagene – og varierer mellom de enkelte skoleårene (ikke lagt inn i tabellen).

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved avdelingen

Kommentarer knyttet til barnehagesatsene

I regjeringens forslag til statsbudsjett ligger det inne at denne satsen skal økes med 100 kr/mnd for 2016 – til 2.655 kr/mnd. Staten foretar et kutt på 380.000 kroner i rammen for Eigersund kommune. Dvs. at den økte inntekten kommer ikke til gode for kommunene.

Forslag til investeringer innenfor Kultur- og oppvekstavdelingen

Rådmannens forslag til budsjett/økonomiplan:

Investeringer	2016	2017	2018	2019
Husabø u skole- tilsynskrav brannteknisk	1 500	2 700	5 500	
Kulturhuset - heis til stor sal (univ.utf.)	400			
Rundevoll barnehage - renovering (vurdering)			1 800	
Lagård ungdomsskole P-Bygget	32 000	4 500		
Eigerøy skole - nybygg og oppgradering	5 000	60 000	55 000	
Planlegging evt. ny ungdomsskole			1 500	
Rundevoll skole - nytt ventilasjonsanlegg	0			
GB-skole universell utforming	2 500			
Slettebø barnehage - ny takteking	1 250			
Gr Bråden barnehage - ny takteking	1 250			
Husabø barnehage - takteking, kledning	750			
Hellvik skole - nytt skolekjøkken				1 000
Husabø u skole - Nytt tak + elektrotavle				1 500
Plan ventilasjonsanlegg skolebygg	500			
Samlet ramme avd.	45 150	67 200	63 800	2 500

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til foreslåtte investeringer ved Kultur- og oppvekstavdelingen

- En viser til det enkelte investeringsprosjekt.
- Det er lagt inn midler knyttet opp mot skolebruksplanen.
- Investeringen av eventuell ny ungdomsskole ikke er fullfinansiert verken driftsmessig eller investeringsmessig. Dette er forhold som må avklares før en eventuell realisering.
- Utgangspunktet for rådmannen er at bygging av både P-bygget på Lagård ungdomsskole og Eigerøy skole ikke fører til økte driftsutgifter.
- Det legges inn en økning i bygging av «Nye Eigerøy skole» - hvor samlet budsjett er satt til 120 millioner kroner.
- Ombyggingen av Grøne Bråden skole (universell utforming) fullfinansieres.
- Det settes av midler knyttet opp mot kartlegging av ventilasjonsanlegg for grunnskolene – dette vil omfatte kontroll av både luftkvalitet og driftsmessige forhold. Ut fra dette vil rådmannen vurdere de videre tiltak knyttet opp mot eventuelle investeringer.
- En viser videre til at under Teknisk avdeling settes det av årlige midler knyttet opp mot tilpasninger, renovering og inventar til skoler og barnehager. Dette inkluderer vedlikeholdsmidler som regjeringen legger inn for 2016.

ENDR. INNENFOR PLANTEKNISK UTVALG SITT ANSVAR

Kjell Vidar Nygård (H) er leder av Planteknisk utvalg.

Ansvarsområde/enheter for utvalget

Ansvarsområdet for Planteknisk utvalg (PTU) er Teknisk avdeling.

Rådmannen viser videre til at Teknisk avdeling styrer og er ansvarlige for investeringsprosjekt som ligger under oversikten til andre avdelinger – herunder HO og KO. Disse forholdene gjelder realisering av bygg og anlegg.

Kommentarer knyttet til Teknisk avdeling

Nøkkeldata for Teknisk avdeling

Enheter ved Teknisk avdeling

Avdelingen omfatter følgende seksjoner/kontor:

- Bygg og eiendomsforvaltning
- Seksjon Kommunalteknisk (vei, vann, avløp og utemiljø).
- Oppmålingskontoret
- Byggesakskontoret
- Brannvesenet
- Prosjektansvar for kommunale byggeprosjekt.
- Landbrukskontoret

Økonomiske hovedtall Teknisk avdeling

Moment/år	B-2016	B-2015	R-2014
Utgifter	177 081	172 436	192 439
-Inntekter/tilskudd	-100 726	-96 745	-112 928
Netto ramme	76 355	75 691	79 511

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Mål og prioriteringer for Teknisk avdeling

Målene for 2014 videreføres og tar utgangspunkt i kommuneplanen 2007-2018 som bakteppe

1. Innbyggerne
 - a. Eigersund kommune skal ha en løsnings- og serviceorientert administrasjon
 - i. Vi skal effektivt levere gode tjenester innenfor vedtatte rammer.
 - ii. Vi skal sikre en god saksbehandling gjennom bruk av digitale løsninger og effektive arbeidsprosesser.
 - iii. Vi skal videreutvikle elektroniske tjenester for våre innbyggere.
2. Attraktiv arbeidsgiver
 - a. Vi skal skape et positivt arbeidsmiljø og rekruttere dyktige medarbeidere til alle ledige stillinger

Forslag til økonomiplan for Teknisk avdelingen 2016 – 2019

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2016	2017	2018	2019
Nettobudsjett	75 709	75 709	75 709	75 709
Fratrekk engangsforhold 2015	-100	-100	-100	-100
Varige rammeendringer:				
Lønnsendringer	271	271	271	271
Red. el. Energi		-200	-400	-400
Red. utgifter fyringsolje	0	0	0	0
Eiendomsskatt - omtaksering		4 500		
Vedlikehold lekeplasser	40	40	40	40
Energiutgifter -10%	-500	-500	-500	-500
Brukerbetaling	-5	-10	-15	-20
Parkeringinntekt	450	450	450	450
Konsulentkjøp	-250	-250	-250	-250
Fast stilling landmåler + eiendomsskatt	750	750	750	750
Selvkost - konsulentkjøp	-500	-500	-500	-500
Nødnett/alarmsystem	550	550	550	550
Økte pensjonsutgifter for avd	940	940	940	940
Driftsreduksjoner	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Samlet ramme avd.	76 355	79 650	74 945	74 940

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til driftsmessige endringer ved Teknisk avdeling

En viser til tabellen. Rådmannen viser spesielt til følgende endringer:

- Ved Oppmålingskontoret – omgjøring av midler til en fast stilling ved følgende omdisponeringer:
 - Konsulent-kjøp innenfor eiendomsskatte-området på 250.000 kroner omdispneres (ansvar 6411).
 - Konsulent-kjøp innenfor måling på 500.000 kroner omdisponeres (ansvar 6413). En viser til at ansvar 6413 er ett selvkostområde.
 - Det opprettes en fast stilling – budsjettert til 750.000 kroner.
 - På denne måten mener rådmann at vi vil få mer oppgaver løst rimeligere. Rådmannen viser at følgende endringer har også skjedd for både HO og KO i løpet av 2015.
- Avdelingen tilføres økte midler knyttet opp mot pensjon (på lik linje med de andre avdelingene).
- Det tilføres midler til nytt nødnett. Dette er knyttet opp mot Seksjon Brann.
- Det blir fremmet en egen sak knyttet opp mot parkering. I den forbindelse vil budsjettert inntekt på denne tjenesten gå bort fra Teknisk avdeling. Ut fra det må avdelingen gis en rammeendring (da rammen ble redusert når denne inntekten ble lagt inn for avdelingen).
- Regjeringen foreslår et engangstilskudd til vedlikehold og rehabilitering av skoler og omsorgsbygg i kommunene på 500 mill. kroner.
 - Midlene er en del av Regjeringens særskilte tiltakspakke for økt sysselsetting.
 - Midlene kommer i tillegg til inntektsrammen som kommunesektoren får i statsbudsjettet for 2016.
 - Tilskuddet fordeles til samtlige kommuner med likt beløp per innbygger uten søknad.
 - Tilskuddet er forbeholdt vedlikehold og rehabilitering av skoler og omsorgsbygg som er eid av kommunen eller kommunale foretak (KF).
 - Prosjektene som finansieres av tilskuddet skal være ferdigstilt i løpet av 2016.
 - Det legges opp til en enkel rapportering om bruken av midlene. Midler som ikke er brukt i tråd med formålet, må tilbakebetales.
 - For Eigersund kommune er dette budsjettert til å utgjøre 1.435.000 kroner. Utgifter og tilskudd (inntekt) er budsjettert inn på ansvar 6312. I Tilleggsprp. som regjeringen la frem 30/10-2015 så blir det endringer i denne. Samlet sett blir dette beløp redusert, men hvor tilskuddet kun skal gå til 6 fylker – bla. Rogaland. Som en følge av dette har vi beregnet at denne post kan bli økt med 350.000 kroner. Rådmannen regner med at mer informasjon vil komme innenfor dette området.
- Det påpekes at driftsutgifter (inkludert leie) for Lagårdshallen AS ikke er lagt inn i rammen til verken KO eller Teknisk avdeling.

Driftsmessige reduksjoner ved Teknisk avdeling

Følgende driftsreduksjoner er innarbeidet i avdelingens budsjett:

- Driftsreduksjonen på utgifter til fyringsolje lå inne i 2015 (med 200.000 kr). Denne driftsreduksjonen er videreført av rådmannen.
- Det er budsjettert inn en driftsreduksjon på 1,0 millioner kroner i 2016 og hvor denne øker til totalt 2,0 millioner kroner i 2017.
- I tidligere økonomiplan lå 750.000 kroner inne til maling av Lundeåne bo- og servicesenter (i 2016). Dette har blitt trukket ut.

Informasjon om forhold som burde vært lagt inn

Rådmannen viser til at de økonomiske rammene ved avdelingen er stramme – og hvor avdelingen har hatt merforbruk i flere år. Avdelingen har meldt inn ett etterslep på vedlikehold av både bygg og anlegg og i den anledning også bedt om økt bemanning. Dette har det ikke vært økonomisk rom for å legge inn.

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingenEndringer i generelle priser

Iht. vedtak blir priser (som kan) justert opp iht. budsjettvedtak. For gitte områder (for eksempel byggesak og oppmåling) fremmes det egne saker.

Endring av husleie – til gjengs leie

Vi har over flere år justert husleiene fortløpende – og da til gjengs leie. Det som ligger i dette er at det ved utleie er regler om hvordan husleiene kan reguleres. Dette fører til at endringer må skje med ulike varsel og hvor det er klare tidsfrister – til beste for leietakerene. I dette ligger det også at vi praktiserer justeringer til ”gjengleie” (dvs. det som oppfattes som ny/justert leie). Dette er et forhold som er praktisert i flere år, men det er behov for at en i budsjettet gir rådmannen den fullmakt. Derfor fremmes dette som et punkt – av formelle grunner.

Endringer i kommunale gebyrer for vann og avløp

For å beregne seg frem til korrekt gebyr nyttes selvkostberegninger. Disse er foretatt etter Kommunal- og moderniseringsdepartementet sine retningslinjer (forskrift for selvkostberegninger). Beregningene foretas i forbindelse med budsjett og etterberegnes i forbindelse med årsregnskapet. I forbindelse med årsregnskapet foretar revisjonen en gjennomgang av selvkostberegningene.

Ingen endringer i Avløpsgebyr

- Tjenester innenfor avløpssektoren er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter kan dekkes via gebyr.
- Rådmannen foreslår ingen endringer i avløpsgebyret for 2016.
- Vurderinger som er gjort knyttet opp mot gebyret:
 - o Ved utgangen av 2014 (31.12.2014) stod det 13.626.382 millioner kroner.
 - o I B2015 er bruk av fondet budsjettert til å være på 2.070.000 kroner.
 - o For B2016 har rådmannen budsjettert med å bruke 930.000 kroner av fondet.
 - o Iht. Selvkostforskriften skal det ikke bygges opp fond på området, dog så er det lov til å se flere år over ett – med tanke på stabile gebyr.
 - o Basert på lønnsøkning, mulig endring i rentene og økte finansutgifter knyttet opp mot nye investeringer foreslår rådmannen at gebyret for 2016 ikke settes ned og at en reduserer fondet over tid. I løpet av perioden vil bruken av fondet øke. Dette gjør at beregninger viser at vi kan klare å holde gebyret på samme nivå de kommende år – under kjente forutsetninger. På denne måten blir det få endringer i gebyret for innbyggerne.
 - o Hvis en foretar en reduksjon av gebyret i 2016 betyr dette at gebyret må økes på et tidligere tidspunkt.

- En hovedårsak til at vi kan holde gebyret uforandret henger sammen med lav kalkylerente. Ved endringer i denne vil dette få konsekvenser mht. bruk av fond og fastsettelse av årlig gebyr.

Ingen endringer i Vanngebyr

- Tjenester innenfor vannsektoren er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter kan dekkes via gebyr.
- Rådmannen foreslår ingen endringer i vanngebyret for 2016.
- Vurderinger som er gjort knyttet opp mot gebyret:
 - Ved utgangen av 2014 (31.12.2014) hadde vi 25.287.631 kroner.
 - Iht. Selvkostforskriften skal det ikke bygges opp fond på området, dog så er det lov til å se flere år over ett – med tanke på stabile gebyr.
 - Basert på lønnsøkning, mulig endring i rentene og økte finansutgifter knyttet opp mot nye investeringer foreslår rådmannen at gebyret for 2016 ikke settes ned og at en reduserer fondet over tid.
 - Ved å ikke foreta endringer i gebyret vil vi i ha følgende endringer i Vannfondet:
 - For 2015 vil vi bruke 235.000 kroner av Vannfondet.
 - I B2016 har rådmannen med å bruke 1.057.000 kroner av Vannfondet.
 - For resten av perioden vil det være bruk av Vannfondet og bruken vil øke i takt med investeringer – spesielt sett opp mot ny vannkilde. I 2019 legges det opp til at bruken av Vannfondet vil ligge på 3,6 millioner kroner.
 - I løpet av denne økonomiplanperioden vil en ikke måtte øke vanngebyret. På denne måten blir det få endringer i vanngebyret for innbyggerne.
 - Hvis en foretar en reduksjon av vanngebyret i 2016 betyr dette at gebyret må økes med tidlig i perioden.
 - En hovedårsak til at vi kan holde gebyret uforandret henger sammen med lav kalkylerente. Ved endringer i denne vil dette få konsekvenser mht. bruk av fond og fastsettelse av årlig gebyr.
 - Hvis samtlige investeringer knyttet opp mot ny vannkilde ble gjennomført samlet «i dag» ville dette betydd en økning i vanngebyret på ca. 20%. I dette regnestykket har en lagt til grunn følgende forhold:
 - Ingen bemanningsmessige endringer.
 - Realisering av foreslåtte investeringer.
 - Dagens rentenivå (stiger renten så vil også gebyrgrunnlaget øke – som gir høyere vanngebyr).
 - Noe økte driftsutgifter. Ny vannkilde vil gi økte utgifter knyttet opp mot flere forhold.
 - Det kronemessige beløpet vil variere avhengig av forbruk og størrelse på bygning.

Endringer i Feiegebyr

- Feiing er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr.
- Rådmannen foreslår 10% økning i feiegebyret for 2016.
- Disponible fond er budsjettetert brukt i B2014 – slik at en må forvente en økning i kommende år.
- Dette var en økning som ble vis i rådmannens budsjettforslag for 2015.

Endringer i Renovasjonsgebyr

Selv om renovasjonen blir utført av Dalane Miljøverk IKS (DIM) ligger det til kommunestyret å fastsette renovasjonsgebyret for Eigersund kommune. Tjenester innenfor renovasjon er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr.

Styret i DIM har vedtatt (foreslått) at avgiftene endres for 2016 – overfor representasjonsskapet. DIM har foreslått følgende (eks. mva.) fra 01.01.2016, hvor renovasjonsgebyret settes til :

- 2.630 kroner for boliger (2.700 kr i 2015).
- 1.470 kroner for hytter/fritidsboliger (1.650 kr i 2015).
- 2.530 kroner for septiktanktømming (standard tank) – (2.970 kr i 2015).
- Alle beløp er oppgitt eksklusiv merverdiavgift.

Dato for fakturering av kommunale gebyr

Forfallsdatoene for kommunale gebyr ble fra og med 2010 satt til 20.03, 20.06 og 20.10. Dette er datoer som videreføres i 2016. Til info har DIM forfall 28.02 og 31.08.

Samlet endring i kommunale gebyr for 2016 (oppgitt i kr)

Gebyrtype	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endr.
Vann	1 386	1 649	1 888	2 209	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	0
Avløp	2 429	3 011	3 612	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	0
Renovasjon	1 730	1 870	2 220	2 400	2 300	2 300	2 500	2 575	2 500	2 700	2 630	-70
Feier	175	175	175	175	250	260	260	260	286	286	315	29
Sum netto	7 798	6 705	7 895	8 939	9 135	9 145	9 345	9 420	9 371	9 571	9 531	-40
Mva	1 430	1 676	1 974	2 235	2 284	2 286	2 336	2 355	2 343	2 393	2 383	-10
Totalt	9 228	8 381	9 869	11 174	11 419	11 431	11 681	11 775	11 714	11 964	11 914	-50

Forventet endring i kommunale gebyr for perioden 2004 - 2019

Tabellen nedenfor viser vi beregnede økninger innenfor kommunale avgifter.

Gebyr	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Avløp	2,5 %	-10 %	9 %	24 %	20 %	15 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Vann	2,5 %	0 %	8 %	19 %	14,5 %	17 %	10 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Feier	0,0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	43 %	4 %	0 %	0 %	10 %	0 %	10 %	10 %	5 %	5 %

Veksten i årene 2015 - 2019 er i antatt reell vekst. Dvs. en har tatt hensyn til lønns og prisstigning. En viser til at tjenestene er selvfinansierende og økningene har kommet som følge av bla.:

- Økte kvalitetsmessige krav.
- Foretatte og kommende investeringer.
- Endringer i markedsrenten.
- Økte lønnskostnader (lønnsveksten – i form av nye stillinger og/eller generell lønnsøkning må dekkes innenfor sektoren).
- I forbindelse med at selvkostberegningene ble endret (statlig forskrift) førte dette bla. til at beregningene skulle omfatte flere områder enn tidligere, i tillegg til at både finansieringsordningene og beregningene av finanskostnadene ble endret. Dette har ført til at gebyrene innenfor dette felt har økt.

I denne sammenheng er det viktig å peke på følgende forhold – som vil føre til økte gebyr innenfor spesielt vann- og avløpssektoren:

- I forbindelse med selvkostberegningene skal en bruke en fastsatt kalkylerente. Hvis kalkylerenten stiger mer enn det som ligger inne i beregningene betyr dette at vann- og avløpsgebyret må settes opp. Økningen kan isolert sett utgjøre ca 10 – 15% for det enkelte område.
- Når en tar igjen dagens etterslep innenfor investeringsprosjekt på vann- og avløpssektoren – samt har realisert foreslåtte investeringer – vil gebyrene øke.
- Etterslepet innenfor sektoren er delvis innarbeidet i selvkostberegningene, men med en sen virkning. Hvis etterslepet innarbeides raskere vil en måtte øke gebyrene raskere enn det som er skissert.
- Nye investeringer.

Rådmannen påpeker at vi bruker av Vannfond og Avløpsfond for å balansere driften i de år som kommer. Dog så er dette iht. forskrift om selvkostområder. Dvs. at innenfor dette området vil en da tilføre midler tilbake til brukerne (kundene) over tid.

Forslag til investeringer innenfor Teknisk avdeling

Investeringer innenfor Teknisk avdeling – vann- og avløpssektoren

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	2016	2017	2018	2019
Vannforsyning				
Tiltak på vannledningsnettet	500	500	500	1 000
Utbygging ny vannkilde	10 600		20 000	20 000
Sanering vannledning	2 000	2 000	2 000	2 000
Saneringsanlegg Motalaveien			1 000	
Saneringsanlegg Nonsfjellveien			400	
Saneringsanlegg Ø. Prestegårdsvei				700
Slettebø (forprosjekt sanering)	200	200		
Saneringsanlegg - Korsørveien			900	
Sanering Strandgaten - Lervika	1 600			
Sanering Kjærlighetstien				800
Utbedring dam Helleland	3 000			
Sum vannforsyning	17 900	2 700	24 800	24 500
Avløp				
Tiltak på avløpsnettet	1 000	1 000	1 000	1 000
Utskrifting hjulgravemaskin	750			
Sanering Strandgaten - Lervika	1 600			
Saneringsanlegg Motalaveien			1 500	
Saneringsanlegg Nonsfjellveien			500	
Saneringsanlegg Ø. Prestegårdsvei				800
Slettebø (forprosjekt sanering)	300	300		
Saneringsanlegg - Korsørveien			1 000	
Oppgradering Skjerpe renseanlegg	6 000			
Nye kloakkpumpestasjoner	1 000	1 000	1 000	1 000
Aase offentlig VA			1 000	
Sanering Kjærlighetstien				1 000
Sanering avløpsledning sentrum		3 000	2 000	2 000
Sum avløp	10 650	5 300	8 000	5 800
Samlet ramme avd.	28 550	8 000	32 800	30 300

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer:

- En viser til at nytt vannverk (med ledningsnett, pumper, vei og vannbehandlingsanlegget) vil komme på 125 millioner kroner (kostnadsanalyse fra 2011).
- Rådmannen legger inn midler til utbedring av dam på Helleland innenfor vannforsyning.
- Rådmannen legger inn økte midler til oppgradering av Skjerpe renseanlegg.
- Det legges inn midler til å fullfinansiere sanering av Strandgaten – Lervika innenfor VA-sektoren.

Investeringer innenfor Teknisk avdeling – kommunal del

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	2016	2017	2018	2019
Utskifting brambiler/redningsbiler/tank			5 000	3 000
Innløsning hus Sokndalsveien 18	400	400		
Utskifting biler Feiervesen	600			
Utskifting mindre mannskapsbiler 4x4		1 100		
Brann - klippeutstyr/redning		300		
Renovering kommunale broer	500	500	500	500
Gatebelysning - utfasing av HQL lyskilder	800	800	800	800
Utstyr til vintervedlikehold (vei/utemiljø)	200	200	200	200
Tiltak på veianlegg	500	800	800	800
Egenandel trafikkssikkerhetstiltak	500	500	500	500
Nærmiljøanlegg	300	300	300	300
Friluftsområder	250	250	250	250
Opprustning lekeplasser	1 000	3 000	3 000	3 000
Renovering kommunale bygninger	3 000	4 000	4 000	4 000
Utskifting 2 varebiler m/4 hjulstrekk	600			
Større renoveringsprosjekt veisektor	3 000	3 000	3 000	3 000
Utskifting mindre maskiner/utstyr/varebil vei	250	250	500	700
Egersundshallen - rekkverk tribune svømmehall	200			
Geovekst-prosjekt FKB			550	
Egersundshallen - utskifting vindu + solavskjerming				1 000
Moppevaskemaskiner - haller	100			
Tilpassning/renovering/inventar skoler/barneh	900	3 000	3 000	3 000
Mur Sentralidrettsanlegget	400			
Turvei Langevann vest	1 800	1 800		
Sanering planoverganger Sleveland/Kjelland	3 000	3 000	2 500	
Tomteutvikling EN&H KF	900	850	800	
Utskifting av traktor Vei og Utemiljø			1 800	
Sykkelbyen - sykkelparkering sentrum	350			
Utbygging Hestnes boligfelt	10 000	25 000	25 000	15 000
Ladestasjoner el-biler - totalt 8 plasser	500			
Utbygging Ramsland boligfelt				4 000
Gang- og sykkelvei Hållå	950			
Ugressbekjemper - varmt vann	300			
Vinterparkering Mydland	400			
Samlet ramme avd. (ex tilbakebet)	31 700	49 050	52 500	40 050

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til investeringsprosjekt ved Teknisk avdeling

Kommentarer:

- Basert på tidligere politisk vedtak legges det ikke inn nye forslag til driftsbaser eller maskiner ved Teknisk avdeling. I forbindelse med budsjettvedtaket for 2015 ble foreslåtte investeringer innenfor maskinparken tatt ut politiske – i påvente av sak knyttet opp mot vurderinger av organisasjonsformer(verbalvedtak pkt 36). Denne sak

har blitt fremmet av rådmannen, men sendt tilbake politisk. I påvente av denne sak har ikke rådmannen lagt inn nye investeringer innenfor maskiner/kjøretøy. Rådmannen påpeker at dette gir driftsmessige utfordringer og hvor rådmannen vil komme tilbake til dette forhold – herunder forslag om budsjettendringer etter at saken er sluttbehandlet politisk.

- Rådmannen legger inn investeringsmidler knyttet opp mot ladestasjoner for el-biler. Dette er i første omgang tiltenkt kommunale bygg – og for biler som brukes innenfor tjenesteproduksjon.
- Rådmannen legger inn midler til videre utbygging av Hestnes boligfelt. Dette blir finansiert med tilsvarende refusjon (fra tomtekjøpere). Samlede utgifter (før refusjon) på Hestnes-utbyggingen er anslått til 118 millioner kroner.
- Det legges inn midler til realisering av turveien rundt Langevann iht. vedtatt plan. Vi kommer til å søke om totalt 2,4 millioner kroner i ulike tilskudd på dette anlegg.
- Rådmannen legger inn midler knyttet til en begynnende utbygging av Ramsland boligfelt i 2019.

Salg av tomter og bygninger

I økonomiplanen er det innarbeidet salg av bygg og tomter som en del av den samlede finansieringen. I rådmannens forslag ligger det inne salg av tomter på 4,0 millioner kroner årlig. Disse midlene settes i sin helhet av på Tomteutviklingsfondet – iht. tidligere vedtak.

Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Teknisk avdeling

Det har blitt spilt investeringsforslag som det ikke har vært mulig å få med i oversikten – både av økonomiske, driftsmessige og oppfølgingsmessige årsaker.

LIKVIDITETSMESSIG SITUASJON

Det er fokus på likviditetsmessig styring. Til nå har vi klart oss uten bruk av kassekreditt. Vi må likevel regne med at den likviditetsmessige situasjonen vil bli anstrengt/presset i løpet av perioden. Dette av flere årsaker, hvor vi trekker frem følgende forhold:

- I gitte perioder har vi betydelige utbetalinger (mellom 80 – 90 millioner kroner i en uke). Vi har derfor lagt inn forslag til vedtak opptak av kassekredittlån i løpet av driftsåret på inntil 50 millioner kroner. Kassekreditt lån har vi hatt mulighet til å ta opp fra 2003 uten at det foreløpig har vært nødvendig å bruke av den, men den har vært tilgjengelig som en likviditetsmessig reserve. Kassekreditten ligger også inne i inngått bankavtale.
- Driftsutgiftene øker.
- Vi har økt lånegjeld og større finansutgifter.
- Iht. finansieringen av lån tas lånene opp senere (for å redusere årlige finansutgifter). Dette vil presse likviditeten og vil bli løpende vurdert. Lånevedtaket blir formelt tatt i desember – mens utbetalingen skjer i januar året etter.
- I dag har vi ubrukte lånemidler. Når disse går til vedtatte investeringer betyr det at denne bufferen ikke finnes lengre. Dette er videre en tidsbegrenset situasjon.
- Fondsmidlene blir disponert – og brukt opp.
- Vi regnskapsfører bruk av premieavvik og i økonomiplanperioden. Dette betyr at vi bruker en regnskapsteknisk inntekt til å finansiere driften.

Vi er kjent med at en rekke kommuner nå har problemer med likviditeten og må bruke kassekreditt samt holde igjen på utbetalinger. I gitte kommuner ser vi at det har vært

problematisk med dekning av lønnsutbetalingene. Vi har hatt et løpende fokus på likviditet i alle år og hvor vi fra 1996/1997 har bygget opp et godt verktøy for å se historiske svingninger med fokus på ”kritiske tidspunkt” i løpet av året.

For å bedre likviditeten kan dette skje ved følgende forhold:

- Foreta låneopptak tidligere. Dette vil føre til at finansutgiftene vil øke det enkelte kalenderår – ved at lån tas opp tidligere. Dette vil føre til økte finansutgifter.
- Øke inntektene våre.
- Økte statlige overføringer.
- Foreta driftsmessige reduksjoner slik at vi slipper å bruke av premieavviket.

Det vises videre til følgende forhold:

- Likvide midler for Eigersund kommune står på ulike bankkonto i Sparebank 1 SR-Bank (vår bankforbindelse). Dette oppfattes som en sikker plassering.
- Eigersund kommune har ingen direkte finansplasseringer i form av grunnfond, aksjer, ulike fond eller rentebytteavtaler.
- Eigersund kommune har ikke inngått kreative finanstransaksjoner.
- Det er vedtatt nytt – strengt – finansreglement i 2014 av Kommunestyret.

FINANSIERING AV FORESLÅTTE INVESTERINGER

Tabellen viser hvordan investeringene (herunder Start-lån) blir finansiert:

Investeringer	2016	2017	2018	2019
Finansiering				
Bruk av lånemidler (VA)	28 550	8 000	32 800	30 300
Bruk av lånemidler (kommunalt)	80 400	91 200	92 200	59 300
Låneopptak Start lån	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum ekstern finansiering	128 950	119 200	145 000	109 600
Avsetning til Investeringsfondet	2 950	2 950	2 950	2 950
Avsetning til Tomteutv.fondet	4 000	4 000	4 000	4 000
Egenkapital				
Momsrefusjon	12 500	17 000	19 000	17 000
Bruk av investeringsfond	915	1 015	1 015	
Avdrag ansvarlig lån Lyse	2 950	2 950	2 950	2 950
Salg av tomter	4 000	4 000	4 000	4 000
Refusjon infrastruktur tomter	10 000	25 000	25 000	15 000
Salg av bygninger	2 000			
Spillemidler Langevann/Slettebø	1 200	1 200		
Sum egenkapital	33 565	51 165	51 965	38 950

Alle beløp er oppgitt i hele tusen kroner.

En viser til at tabellen viser fordeling av finansieringen – herunder hvordan låneopptakene fordeles.

Informasjon om Start-lån

Start-lån er lån som den enkelte kommune kan ta opp via Husbanken og låne ut til unge førstegangsetablerere, vanskeligstilte, rene kjøpslån (for hus) og/eller som refinansiering av dyrere lån (herunder forbrukslån). Lånene blir tildelt iht. forskrift - med fokus på vanskeligstilte.

Rådmann foreslår at låneopptak for kommende periode settes til 20 millioner kroner i 2016. Mest sannsynlig vil lånets størrelse bli utbetalt i to - tre bolker, første gang tidligst i april. En vil ikke foreta endelig utbetaling før det enkelte lånebeløp er innbetalt til Eigersund kommune, og hvor vi vil ha løpende behandling av lånesøknadene.

Eigersund kommune vil også motta et ukjent beløp knyttet opp mot boligtilskuddsmidler som kan gis i forbindelse med boligtilpasning (i forbindelse med for eksempel handikapp). Beløpet er ikke kjent, men vil kunne utgjøre noen hundre tusen kroner.

En påpeker at dette med å gi Startlån er risiko. Vi gir her lån – og på den måten ligger det alltid inne forhold som tilsier at dette kan medføre tap. Jo større lånemasse – jo større risiko for tap vil ligge i porteføljen. En viser til at Eigersund kommune har en individuell kredittvurdering av den enkelte søker, men samtidig er en opptatt av at ordningen er ment for også "vanskeligstilte". Med ny forskrift blir dette ytterligere skjerpet og hvor risikoen vil stige.

Iht. tilbakemelding fra Husbanken skal disse lån dekkes av låntaker. Derfor legges ikke disse inn med driftsmessig dekning. Dette er et forhold som vi har vært kritiske til over flere år.

Ved utgangen av 2015 vil Startlån utgjøre ca 90 millioner kroner av våre samlede lån.

Informasjon om bruk av lån i økonomirapporten

En viser til oversikten over finansiering. Denne viser at lån er hovedkilden til finansiering.

GJELDSSITUASJON FOR EIGERSUND KOMMUNE**Gjeldsutviklingen i økonomiplanperioden**

Legger en til grunn rådmannens forslag til låneopptak får vi følgende gjeldsutvikling (merk at hovedlånet for investeringer i 2016 tas opp i 2016 formelt, men hvor vi av økonomiske grunner forsøker å legge utbetalingene i 2017 – noe vi har gjort de siste år):

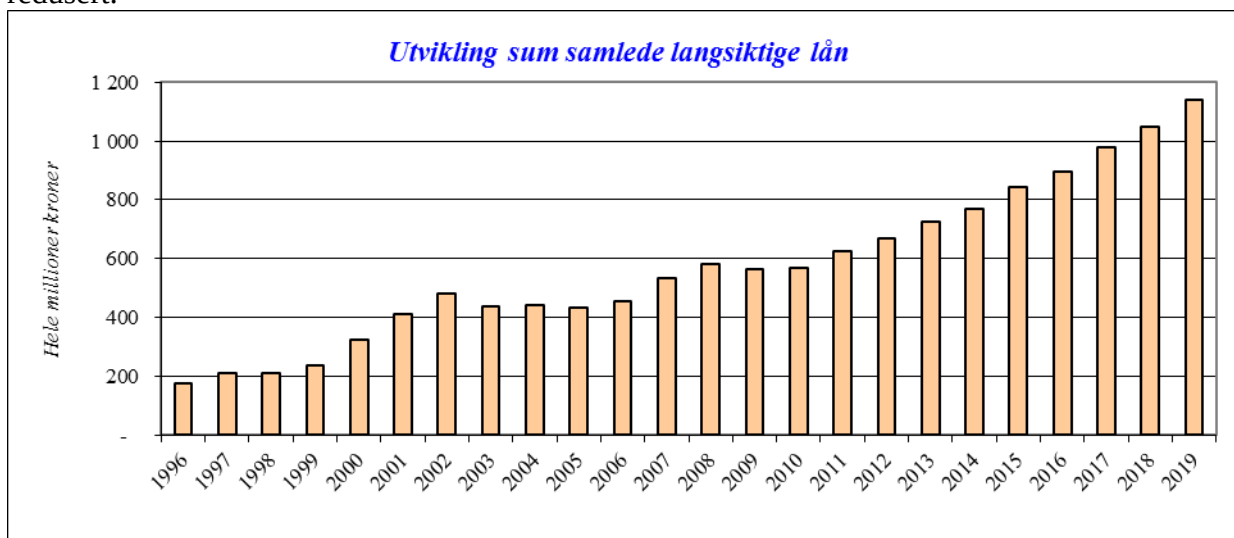
Gjeldsutvikling	2015	2016	2017	2018	2019
Saldo pr 01.01	769 451	844 101	897 101	980 901	1 050 101
Nye låneopptak totalt	115 300	94 500	129 700	119 200	145 000
Samlede avdrag på lån	40 650	41 500	45 900	50 000	55 150
Sum lånegjeld pr 31.12	844 101	897 101	980 901	1 050 101	1 139 951

Alle beløp er oppgitt i hele tusen kroner.

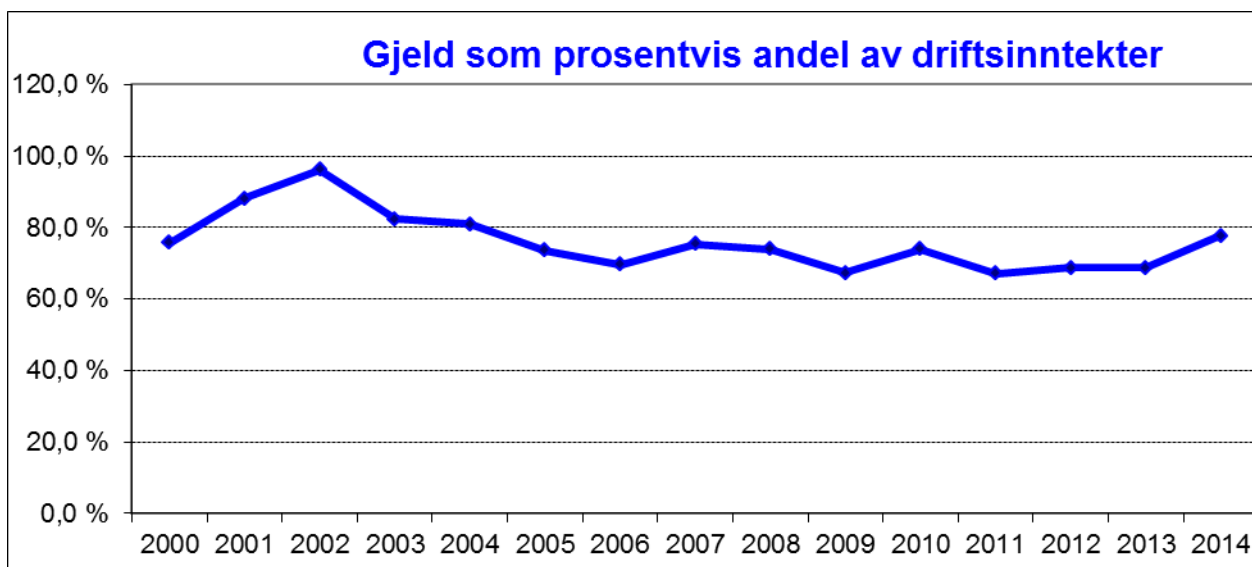
Det som en ser er at gjelden er budsjettert til å komme opp i 1,14 milliarder kroner ved utgangen av 2019. Tabellen viser tydelig at det årlige låneopptaket er høyere enn årlig nedbetaling – noe som fører til at lånegjelden øker i perioden. Den tid årlige avdrag ligger

lavere enn låneopptakene vil samlet gjeld øke gjennom perioden. Rådmannen vurderer gjelden som for høy.

En ønsker å påpeke at ved en renteøkning vil dette få store økonomiske konsekvenser for Eigersund kommune. Videre skal lån knyttet opp mot vann- og avløpssektoren være selvfinansierende – ved at finanskostnadene skal dekkes. Det er tidligere beregnet at ca. 60% av kommunens låneportefølje er ”selvfinansierende” – i perioden som vi går inn blir denne redusert.

I tabellen nedenfor har en sett på hvor stor andel langsiktige lån (inkludert årets låneopptak) har vært – sett opp mot årlige driftsinntekter (hentet fra sist avlagt årsregnskap). Det tabellen viser er at i løpet av perioden har gjeldsgraden (sett opp mot driftsinntekter) gått fra 96,1% i 2002 og nedover og hvor den i 2013 går noe opp (til 81,1%). For perioden totalt er det en reduksjon – som henger sammen med bla. gitte investeringer er ikke igangsatt, tiltak for å redusere låneopptak, ekstra ordinære nedbetaling av lån (tilbakebetaling av ansvarlig lån fra Lyse energi) og reduserte låneopptak knyttet opp mot betinget kontroll (ROBEK-regelverk).

Mulige tiltak for å redusere gjelden til Eigersund kommune

For å redusere gjelden kan dette skje ved bl.a. følgende forhold:

- *Redusere investeringene.*
 - Rådmannen viser til at i vedtatte forslag til investeringer ligger det ikke inne prosjekt hvor vi ”flotter” oss, men det som en isolert sett må bedømme som nødvendige investeringer.
- *Salg av tomter.*
 - Rådmann viser til arbeidet knyttet opp mot Rundevoll / Hestnes.
 - Mulige/eventuelle salgsgevinstene ligger fremme i tid og er avhengig av at utbyggingen blir økonomisk vellykket.
 - Ved slutføring av dette boligfeltet må lån tilbakebetales i sin helhet.
- *Øke avdragene i driftsbudsjettet*
 - Dette er ikke innarbeidet i fremlagt forslag til økonomiplan.
 - Vi har ikke økonomisk handlingsrom til å gjøre dette – uten å foreta tilsvarende driftskutt andre steder.
- *Salg av eierandeler i Lyse energi og / eller Dalane energi.*
 - Det er betydelige ”utfordringer” knyttet mot et salg – og hvor Eigersund kommune har forsøkt dette tidligere (uten å lykkes).
 - En tidligere runde ble vi stoppet av de andre eierne i selskapet.
 - I ettertid har lovendringer gjort dette mer komplisert og hvor et slikt salg vil kreve en betydelig utredning og vil ta tid.
 - Samtidig så er det grunn til å peke på at de utbyttene vi mottar fra energiselskapene ikke samsvarer med de verdier vi antar vi besitter.
 - Ett salg – kombinert med nedbetaling av gjeld ville frigjort ett betydelig beløp – avhengig av salgsverdi og skatteløsning. For eksempel ville et slikt salg kunne realisert drift ved ett nytt sjukeheim i Eigersund kommune.

AVSETNINGER/DISPONERINGER FOR BUDSJETTET

I rådmannens budsjettforslag ligger følgende forslag som grunnlag (en viser til forslag til budsjettvedtak):

- Rådmannen får fullmakt til å fordele midler fra den sentrale lønnpotten i Kap. 7 til avdelingene i forbindelse med lønnsforhandlingene.
- Skatteinntekter og rammetilskudd (løpende inntektsutjevning) ut over justert budsjett settes av på Skattereguleringsfondet.
- Rådmannen får fullmakt til å omarbeide Kap. 7.
- Et eventuelt mindreforbruk innenfor finanskostnadene (renter og avdrag) settes av på ”Finansfondet”). I forbindelse med avlegging og behandling av årsregnskapet tar kommunestyret stilling til disponeringen av (eventuelt) avsatte midler – herunder til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.
- Et positivt premieavvik settes av på ”Premieavviksfondet”. Kostnader relatert til tidligere positive premieavvik dekkes av ”premieavviksfondet” og / eller et positivt premieavvik i kalenderåret.

PERSONALMESSIGE FORHOLD OG ANTALL STILLINGER

Antall årsverk i Eigersund kommune - utviklingstrekk

Antall årsverk pr 01.10.2015:

Avdeling	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Lærlinger	Faste
Sentraladm.	59,29	0,5	18,60	40,19
Kultur/oppvekst	431,30	21,91		409,39
Helse/omsorg	462,85	8,80		454,05
Tekniske tjenester	123,39	0,19		123,20
Totalt	1076,83	31,40	18,60	1026,83

I 2015 har rådmannen innført nye rutiner når det gjelder kontroll av hjemler. En gang i kvartalet sendes det ut rapporter til ledere med budsjett og økonomiansvar som viser antall hjemler og hvem som er knyttet til disse. Lederne må kvittere på at hjemmelsrapporten er gjennomgått og gi tilbakemeldinger på nødvendige endringer.

Antall årsverk pr 01.10.2014:

Avd.	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Lærlinger	Faste, årsverk
Sentraladm.	56,99	0,5	17,4	39,09
Kultur/oppvekst	432,65	27,77		404,88
Helse/omsorg	457,43	7,06		450,37
Tekniske tjenester	127,5	2,59		124,91
Totalt	1074,57	37,92	17,4	1019,25

I forbindelse med endring av rutine for rapportering har medført noen mindre justeringer. De største endringene er:

- 3.8 stillinger ved Barneverntjenesten. Her har en omgjort midler som tidligere har vært brukt til private konsulenter til egne faste stillinger (kommunestyrevedtak)
- 10.25 årsverk innen Helse/ omsorg i forbindelse med at Eigersund kommune overtok driften av Kjøkken som tidligere var eid av Stavanger universitetssykehus. Overtakelsen fant sted juni 2015. (kommunestyrevedtak)
- 1.77 årsverk i forbindelse med at Eigersund kommune overtok driften av sykepleiere ved legevakt (tidligere organisert av SUS og hvor Eigersund kommune har betalt for disse tjenestene) (kommunestyrevedtak)
- Reduksjon på 4.8 stillinger ved Lundeåne BSS i forbindelse med nedleggelse av ett bofellesskap (kommunestyrevedtak)
- Reduksjon på 3.0 stillinger tilknyttet Lysgården/ Aktivitetssenteret (kommunestyrevedtak)

Utviklingstrekk antall årsverk i Eigersund kommune

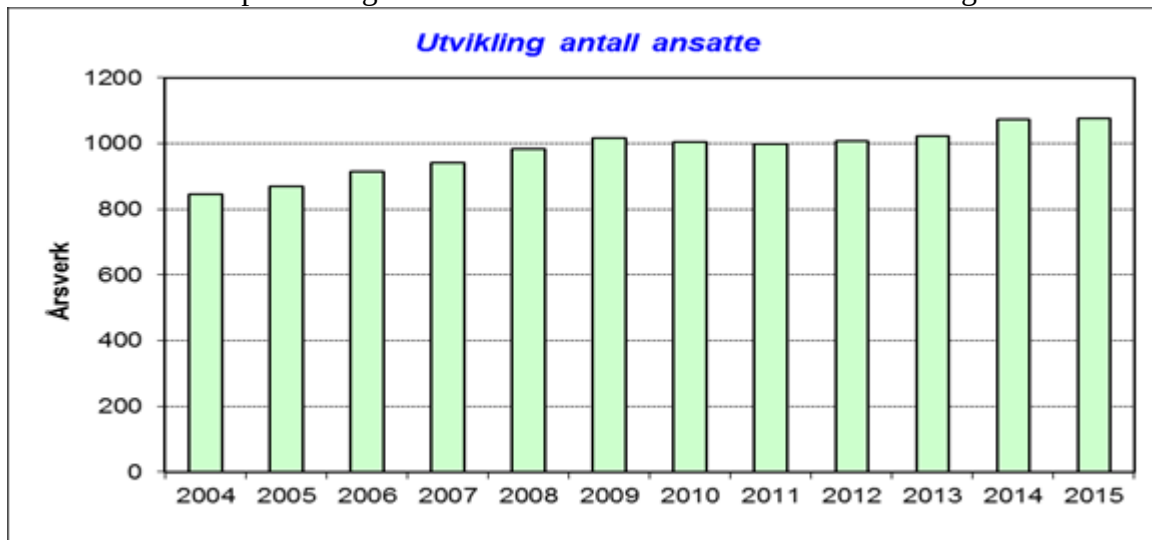
Utviklingen i antall ansatte henger sammen med bla. følgende forhold:

- Igangsetting av nye prosjekt (for eksempel IBO, Dalane barnevern, Kjøkken, hverdagsrehabilitering, Fyrlyssenteret)
- Ressurskrevende tjenester – hvor enkelt brukere krever økt bemanning.
- Statlige reformer (i oversikten har reformer/statlige endringer innenfor skole, helse- og omsorg, rus og barnehage hatt følger for bemanningen).
- Reduksjoner

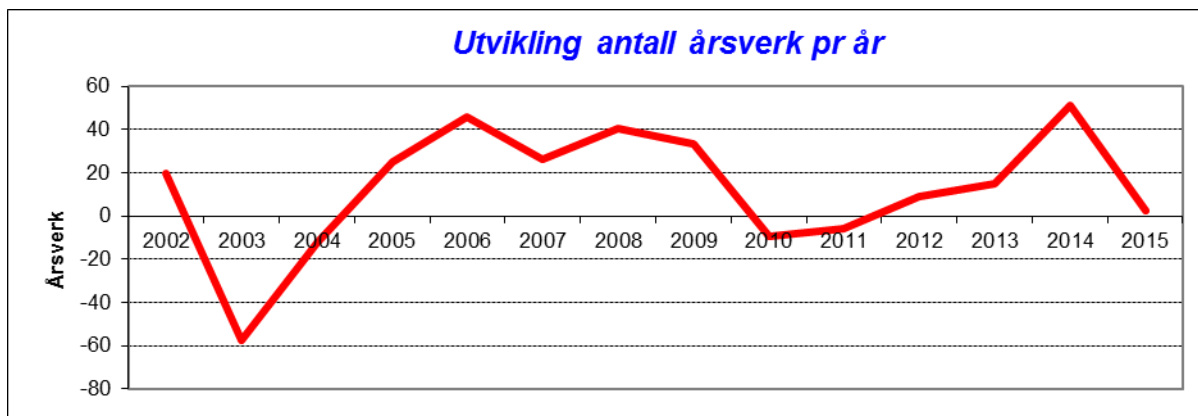
- Endringer knyttet opp mot vertskommuneordningen.
- Behov for økt tjenesteproduksjon

Vedlagt tabell viser utviklingstrekkene det enkelte år (tilbake til 2004). Det er redegjort for årsaken til økning fra 2014 til 2015 i avsnitt om antall hjemler.

Hvis vi videre ser på endringen fra år til år viser tabellen nedenfor utviklingstrekkene:

Hvis vi videre ser på endringen fra år til år viser tabellen nedenfor utviklingstrekkene:

Det denne tabellen viser er at vi i 2014 hadde en endring/økning på 50,9 årsverk - sett i forhold til 2013. Utviklingen i antall årsverk for 2015 er på 2,23 årsverk i forhold til 2014, noe som fremkommer som en reduksjon fra 2014. I denne forbindelse viser rådmannen til at vi i løpet av 2015 har gjennomført driftstilpasninger/-reduksjoner som omfatter 24,55 årsverk. Disse driftsendringene har skjedd med totalt

Aldersfordeling – ansatte

Pr. september 2015 er det 1.341 faste ansatte i Eigersund kommune – 82 % kvinner og 18 % menn. I tillegg kommer ansatte som er tilsatt i vikariater og andre midlertidige stillinger.

Aldersfordelingen i Eigersund kommune er som følger:

Aldersgruppe	Pr. 01.09.15 2015 (2014)	Fordeling kvinner 2015 (2014)	Fordeling menn 2015 (2014)
Under 30 år	13 % (13 %)	87 % (88 %)	13 % (12 %)
30 – 39 år	20 % (20 %)	83 % (83 %)	17 % (17 %)
40 – 49 år	27 % (27 %)	82 % (82 %)	18 % (18 %)
50 – 59 år	27 % (27 %)	83 % (83 %)	17 % (17 %)
Over 60 år	13 % (13 %)	75 % (78 %)	25 % (22 %)

Tallene som står i parentes er for 2014.

Personalpolitisk plan 2014 – 2015

Personalpolitisk plan er utarbeidet rundt visjonen ”Sammen for alle” og verdiene om at ansatte skal være løsningsorienterte, kompetente og vennlige.

Det *overordnede målet* i personalpolitisk plan er å rekruttere, beholde og utvikle kompetente, engasjerte og motiverte medarbeidere på alle nivå i organisasjonen til det beste for brukerne. I planen fremkommer ulike delmål og tiltak for å oppnå disse.

Delmålene er som følger:

1. En helhetlig personalpolitikk som gir gode arbeidsvilkår for medarbeidere i alle faser av arbeidslivet.
2. En synlig, rettferdig og forutsigbar personalpolitikk som er kjent for alle medarbeiderne.
3. At våre medarbeidere skal være stolte av og snakke positivt om arbeidsplassen sin
4. At vi gjennom personalpolitikken fremstår som en attraktiv arbeidsgiver
5. At medarbeidere skal føle seg verdsatt
6. Eigersund kommune har en målsetning om en nærværprosent på 94 %, og at den gjennomsnittlige pensjonstiden skal økes i løpet av planperioden.
7. Eigersund kommune vil arbeide for likeverdige vilkår når det gjelder arbeid, lønn, trivsel og utvikling for alle ansatte. Dette skal gjelde uavhengig av kjønn, alder, religion og livssyn, nedsatt funksjonsevne, kjønnsidentitet/ kjønnsuttrykk eller etnisk bakgrunn

En vil starte revidering av personalpolitisk plan i slutten av 2015, og skal etter planen behandles i administrasjonsutvalget på første møte i 2016.

Likestilling/ mangfold

I personalpolitisk plan har en et eget punkt knyttet til likestilling/ mangfold:

- Eigersund kommune vil arbeide for likeverdige vilkår når det gjelder arbeid, lønn, trivsel og utvikling for alle ansatte.
- Dette skal gjelde uavhengig av kjønn, alder, religion og livssyn, nedsatt funksjonsevne, kjønnsidentitet/ kjønnsuttrykk eller etnisk bakgrunn

Tiltak 1: Plan for mangfold og likestilling evalueres og rulleres i løpet av planperioden.

Tiltak 2: I administrative/ partsammensatte arbeidsgruppe skal som hovedregel begge kjønn være Representert

I plan for mangfold og likestilling fremkommer ulike delmål for å nå målsetningen om økt likestilling og mangfold.

Eigersund kommune er deltaker i det statlige prosjektet ”Saman for alle” – og skal ha fokus på å jobbe med Heltidskultur. Eigersund kommune har over flere år hatt fokus på dette med uønsket deltid. En så imidlertid behovet for en prosjektlederstilling som kunne ha fokus på denne problemstillingen og være pådriver til å prøve ut ulike tiltak sammen med ledere, tillitsvalgte og ansatte. En har fått prosjektmidler ut 2015 under forutsetning av videre statlig satsning og at en kan vise til progresjon i egen organisasjon.

I prosjektperioden har et snudd fokus fra uønsket deltid til fokus på heltidskultur. I den årlige kartleggingen av uønsket deltid blir ansatte i deltidsstillinger delt inn i tre hovedområder:

1. Ønsket deltid
2. Uønsket deltid
3. Ansatte som ønsker større stilling, men som er villig til å vente på ledig stilling på dagens arbeidsplass/ annen spesifikk arbeidsplass

Definisjonen på uønsket deltid er i tråd med den definisjon som de sentrale parter har utarbeidet. Tall pr mars 2015 viser at det er ca 21 ansatte som kommer inn under kategorien uønsket deltid (mot ca 35 – 40 pr mars 2014) Totalt sett er det ca 84 ansatte som ønsker større stilling (kategori 2 og 3). Pr mars 2014 var tallet 144 totalt sett.

Prosjektet har mottatt midler fra kommunaldepartementet og fylkesmannen. «Saman om ei betre kommune» avsluttes i 2015. Rådmannen foreslår at det settes av midler til å dekke en 20%-stilling for å videreføre dette arbeidet.

Sykefravær i Eigersund kommune - utvikling

År	1. halvår	2. halvår	Totalt
2004	8,0 %	5.4 %	6,7 %
2005	5.7 %	5.6 %	5,7 %
2006	7,0 %	6.2 %	6,6 %
2007	7.0 %	6.4 %	6,7 %
2008	8.3 %	6.8 %	7,6 %
2009	7.5 %	6.1 %	6,8 %
2010	6.0 %	6,2 %	6,1 %
2011	8,4 %	6,0 %	7,2 %
2012	7,5 %	6,4 %	6,9 %
2013	7,1 %	5,6 %	6,35 %
2014	6,9 %	6,4 %	6,6 %
2015	7,5 %		

Grafisk har en følgende utvikling innenfor sykefraværet totalt:

I 2009 og 2010 var det en større nedgang i sykefraværet. I 2011 steg sykefraværet noe i tråd med andre kommuner i Rogaland og landet for øvrig. I 2012, 2013 og 2014 har sykefraværet gått ned, men har steget hvert kvartal fra 2. kvartal 2014 frem til 3. kvartal 2015 – hvor fraværet igjen går ned.

En følger opp enkeltansatte og iverksetter forebyggende tiltak. Høsten 2014 er f.eks ett av satsningsområdene å ha fokus på ergonomi og stressmestring i de kommunale barnehagene. Det utarbeides en årlig overordnet HMS plan, samt handlingsplan for IA arbeidet i kommunen i de nærmeste to årene.

Personalforvaltning - Helse, miljø og sikkerhet

Det er foretatt en revidering av det overordnede HMS-systemet i kommunen i 2013 og 2014. Det er foretatt en gjennomgang av tidligere rutiner, revidert disse samt utarbeidet rutiner som mangler. Rutinene er lagt inn i kommunens kvalitetssystem Qm+.

Samko er kommunens eksterne bedriftshelsetjeneste frem til sommeren 2017. Etter det må en foreta en ny anbudsrunde.

Frem til 2014 har det vært et felles AMU for Eigersund kommune. Fra 2014 har en lagt om strukturen slik at det er et AMU pr avdeling. Avdelingsvise AMU er tettere knyttet opp mot den daglige driften, og en håper på den måten at en skal få økt fokus på utfordringer nærmest der de ansatte arbeider. Det vil i tillegg være et HovedAMU (HAMU) som tar stilling til saker av overordnet karakter.

I 2013 og 2014 har Eigersund kommune hatt spesielt fokus på problemstilling til vold og trusler. En har fått utdannet to instruktører, 10 veiledere og flere ansatte i en metode som heter Durewal for forebygging av vold og trusler. Instruktørene vil ha ansvar for å lære opp ansatte og gi støtte og opplæring av veilederne. Veilederne har som ansvar å ha fokus på forebygging av vold og trusler på den enkelte arbeidsplass, og skal sørge for at ansatte får øvd på metoder med jevne mellomrom. En har hatt en gjennomgang av prosedyrer for rapportering av vold/ trusler, og bruker Qm+ for å kartlegge eventuelle interne skademeldinger. Det legges frem en kvartalsvis oversikt over dette i administrasjonsutvalget og HAMU.

Høsten 2015 er det gjennomført medarbeiderundersøkelse. Dette er ett viktig tiltak for å måle organisasjonen på ulike områder. Medarbeiderundersøkelsen blir fulgt opp i den enkelte enhet,

og det skal utarbeides oppfølgingsplan sammen med de ansatte. Gjennomgang av resultatene avdekker om det er enheter som trenger spesiell oppfølging.

Eigersund kommune har hatt et lederutviklingsprogram for sine ledere som ble avsluttet våren 2015. Det har vært to samlinger pr halvår med ulike emner, og coachinggrupper mellom samlingene. I lederutviklingsprogrammet har en hatt eksterne konsulenter – i den videre lederopplæringen vil en ha fokus på å bygge opp kompetansen om hva det vil si å være leder i Eigersund kommune.

I 2015 har en revidert følgende reglementer:

1. Utarbeidelse av et informasjonshefte om AKAN-arbeidet i Eigersund kommune
2. Veileder for arbeid med lærlinger i Eigersund kommune
3. Rutiner for sluttsamtaler
4. Rutiner for utdanningsstipender
5. Lønnspolitisk plan for 2015 – 2016
6. Permisjonsreglement

Prosjekt heltidskultur er et viktig virkemiddel for å få fokus på heltidskultur og at ansatte får den stillingsstørrelse de ønsker seg. Stadig flere av enhetene tar i bruk forhandlingsturnus – noe som gir de ansatte økt fleksibilitet og mulighet til å påvirke egen turnus. En har inngått lokal særavtale med de tillitsvalgte slik at en kan fortsette med lange vakter ved IBO. En vurderer kontinuerlig tiltak for å redusere antall helgestillinger.

God personalpolitikk viser seg gjennom ivaretagelse av ansatte ved driftstilpasninger/ samarbeidsproblemer, sykdom, ansettelse og tilsetningsforhold.

I 2016 skal personalpolitisk plan revideres – en ønsker også å foreta en revidering av følgende reglementer: reglement for varsling, medarbeidersamtaler og seniorpolitiske retningslinjer.

Kompetansehevende tiltak

Kompetansehevende tiltak skjer i dag på ulike områder i Eigersund kommune:

- a) Kompetanseheving på arbeidsplassen gjennom erfaringsoverføring mellom de ansatte
- b) Kurs: det er avsatt kursmidler på den enkelte avdeling
- c) Stipender for faste ansatte: en gang i halvåret kan ansatte søke på stipendmidler i forbindelse med at de tar etter/ videreutdanning
- d) Stipender for sykepleier/ vernepleierstudenter: slike studenter kan søke om stipend pr skoleår mot at de arbeider 3 hver helg og i sommerferiene. Dette er et langsiktig rekrutteringstiltak som er svært populært

Budsjett for pkt b) – d) utgjør totalt ca 1 million og gjelder alle kommunalt faste ansatte.

Ut over dette kan kommunen søke om eksterne midler til kompetanseheving. I 2016 har en følgende kompetansemidler knyttet til ekstern finansiering:

1. **Kompetanseløftet 2020 innen helse/ omsorg:** en kan søke fylkesmannen om delvis dekning av utgifter knyttet til relevant etter/ videreutdanning innen helse, ansatte som ønsker å ta fagbrev, grunnutdanning og lignende. Søknadsfrist er mars 2016.

2. **Videreutdanning for lærere:** tildelte statlige midler blir brukt til å dekke videreutdanning for lærere. Kommunen har mottatt tilskudd for våren 2016 på ca 1 million. Det er mulig å søke om nye midler til høsten 2016.
3. **Midler til barne/ ungdomsarbeidere i Dalane kommunene:** fått tilsagn om ca 550.000 til dette i 2015. Beløpets størrelse i 2016 er ikke avklart.
4. **Midler til kurs for ansatte/ ufaglærte assistenter i barnehager:** det er gitt tilsagt for ca 200.000 i 2015 – ikke avklart beløpets størrelse for 2016.

VEDLEGG TIL RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG

Vedlegg 1 - Driftsmessige forhold som ikke er med

Følgende driftsmessige forhold har blitt tatt opp, men ikke blitt prioritert inn av rådmann:

Drift - Endringer	Avd	2016	2017	2018	2019
<i>Endringer i utgiftene</i>					
Styrke tidlig insats	KO	300	690	690	690
Lønn og pensjonsøkning nye stillinger	KO	120	120	120	120
Saksbehandlerst 100% bla. klagesaker	SA	300	650	650	650
50 % stilling på lønn	SA	305	305	305	305
Leasingbil sone HO	HO	70	70	70	70
Fellestjenester OR	HO	140	140	140	140
Helse og omsorg Adm	HO	650	650	650	650
HO - leasingbiler 2 stk	HO	105	50	50	50
Tekniske hjelpemidler	HO	200	15	15	15
Miljørettet helsevern	HO	150	0	0	0
Kommunalt Helsesenter	HO	1 300	0	0	0
Diverse ansvar lege, fysio mv.	HO	342	0	0	0
Driftsutgifter turvei Langevann vest	TA	30	30	30	30
Driftsutgifter ifm. ny luftegård hund	TA	10	10	10	10
Driftsutgifter trafiksikkerhetsiltak	TA	40	80	120	160
1850 meter ny vei, Hestnes etappe 1	TA	100	120	150	185
Lekeplass BB35	TA	40	40	40	50
Gang/sykkelvei Leidland + Saurdalen	TA	30	30	30	30
Gang/sykkelvei Hållå	TA	30	30	30	30
Gatelys turvei Hellvik-Maurholen	TA	8	8	8	8
Drift - toalett Låvaberget	TA	12	12	12	12
Fortau gml. Eigerøyv.	TA		10	10	10
Økt bemanning - 100 % fagarbeider	TA	550	550	550	550
Tømmeavgift/sandfangkummer	TA	100	100	100	100
Overtakelse av nye veier i 2015	TA	250	250	250	250
Drift og tilsyn av lekeplasser	TA	655	660	665	670
Prisstigning	TA	500	500	500	500
Serviceavtaler m.m. - Slettebø idrettsbygg	TA	20	20	20	20
Serviceavtaler m.m. - Kulturhuset (heis)	TA	15	15	15	15
Serviceavtaler m.m. - Egersundshallen, UU-heis til tribuner	TA	15	15	15	15
Serviceavtaler m.m. - Ny heis til Rådhuset (hvis tiltaket gjennomføres)	TA	15	15	15	15
Hellvik skole - male bygget utvendig	TA	300			
Egersundshallen, sliping av gulv i idrettshallen	TA		500		
Avlastningsbolig - Skifte vinduer	TA	?			
Montering av garderobeskap, ifm. at HO skal inn på en ny løsning knyttet til vask	TA	40			
Grøne Bråden skole - Skolekjøkkenet er fra skolens opprinnelse (1979) og har delvis	TA	?			
Grøne Bråden skole - Dårlig og delvis ødelagte garderobeoppheng og hyller fra skole	TA	100			
Grøne Bråden skole - Mange delvis ødelagte skap og hyller fra skolens opprinnelse	TA	100			
2 nye stillinger som driftsoperatør	TA	1 100	1 100	1 100	1 100
100 % ny renholder på skolene	TA	550	550	550	550
100 % eiendomsforvalter og HMS arbeider	TA	550	550	550	550
Vaktordning for helger og ferier for bo- og servicesentre og svømme- og idrettshaller	TA	?	?	?	?
Kulturhuset - Årlige driftskostnader for kontroll av scene i Kulturhuset	TA	60	60	60	60
Behov for avtale om skadedyrbekjemping	TA	300	300	300	300
Prisstigning for siste år	TA	3 000	3 000	3 000	3 000
Økt husleie Lerviksgården	TA	80	80	80	80
Sum økte kostnader		12 582	11 325	10 900	10 990

I tillegg til disse forhold har Historielaget tatt kontakt med ett bokprosjekt om lokalhistorie og slektshistorien. Vi har ikke mottatt noe skriftlig på dette tiltak og ved en søknad fremkomme som en sak.

Vedlegg 2 – Informasjon om Områderegulering Eie og revidering av kommuneplanens samfunns- og arealdel

Områderegulering Eie

Det er i kommuneplanen lagt opp til at det skal utarbeides en områderegulering for eie område som også vil omfatte stasjonsområdet. Dette er sikret i bestemmelsen til kommuneplanen jfr § 2.2.1 Områderegulering for fremtidig sentrumsområde S1 og stasjonsområdet, jfr. pbl §§ 12-2. En viser til at Jernbaneverket har startet opp planlegging av stasjonsområdet og det er derfor viktig å komme i gang med områdereguleringen. Det er i kommuneplanen stilt krav om at dette planarbeidet skal skje i form av områderegulering for å kunne se helhetlig på området.

Det er i kommuneplanen åpnet opp for at en innenfor stasjonsområdet kan etableres kollektivterminal med tilhørende anlegg herunder parkering samt funksjoner/aktiviteter som bidrar til å styrke stasjonen som trafikk-knutepunkt med gode overgangsmuligheter. Etablering av tjenesteyting (kontor o.l.) vil en ta konkret stilling til i forbindelse med områderegulering. Dette er skjedd i nært samarbeid med bl.a. ROM eiendom som forvalter området.

Planarbeidet vil skje i nært samarbeid med Statens Vegvesen, Rogaland fylkeskommune, Jernbaneverket og ROM eiendom.

Det skal utarbeides områderegulering for fremtidig sentrumsområde S1 på Eie samt stasjonsområdet.

For områdeplanen for Eie har kommunestyret vedtatt følgende føringer jfr. Ksak :

- Alle eiendommene skal reguleres samtidig. Reguleringen kan gjennomføres med bruk av offentlig og privat samarbeid (OPS).
- Områdene skal tilrettelegges for forretning og kontor samt konsentrert boligbebyggelse i S1.
- Det skal planlegges felles adkomstvei fra FV fra S1.
- Det skal planlegges gang- og sykkelveiforbindelser internt i området og ut til hovedveinett for sykkel.
- Planene skal legge vekt på helhet og sammenheng i områdets grønnstruktur som viser tilrettelegging for friluftsliv, opphold, lek og aktivitet, herunder gangveg langs elven og ev. utsiktspunkter som er offentlig tilgjengelig.
- Tre skal brukes som viktig element i utforming i S1 i kombinasjon med andre moderne materialer som stål, glass og betong.
- Høyder og volum skal fastsettes etter en samlet vurdering og analyse av landskap og omkringliggende omgivelser.
- Det skal legges opp til stasjonsutvikling og der arealbruken skal avklares i forbindelse med planprosessen, men der en skal legge vekt på å sikre gode overgangsmuligheter, lokalisere aktiviteter/formål til stasjonen som styrker dennes funksjon som attraktivt trafikk-knutepunkt og tilstrekkelig parkeringsareal. Detaljer fastsettes i forbindelse med områderegulering.

Dette er et omfattende planarbeid som vil omfatte over 200 daa. planområde med mange og komplekse problemstillinger. Arbeidet vil bli satt ut og er av en slik størrelsesorden at det må ut på Doffin. Kostnadene er estimert ut fra erfaringstall knyttet til områderegulering på Kaupanes. Områderegulering på Eie er vesentlig mer kompleks og der en må gå lenger i å sikre de tekniske løsningene på bl.a. vegsystem m.m.

Områdereguleringen vurderes å ville utløse krav om konsekvensutredning etter forskriften med tilhørende fagrapporter som må utarbeides av fagkyndige. Dette må leies inn av kommunen.

Dette arbeidet vil gå over om lag 1-1,5 år fra start til slutt. Kostandene er estimert til 2,3 millioner fordelt på 2016 (0,3 mill) ,2017 (1,5 mill) og 2018 (0,5 mill).

Revidering av kommuneplanen

Det legges opp til at en i etterkant av utarbeidelse av kommunal planstrategi i 2016, skal starte opp arbeidet med full revidering av kommuneplanens samfunns- og arealdel. Planstrategien skal vedtas av kommunestyret innen oktober 2016 jfr. plan og bygningsloven.

Revidering av kommuneplanen er et svært omfattende og tidkrevende arbeid. Det må bl.a. utarbeide flere delrapporter av fagkyndig som grunnlag for planarbeidet herunder bl.a. befolkningsprognose på skolekrets nivå m.m.

Dette arbeidet vil gå over om lag 1,5 år fra start til slutt dersom prosessen går på skinner. Kostandene er estimert til 600 000,- fordelt på 2017 (0,6 mill) muligens noe i 2018 til trykking o.l. avhengig av mengde innsigelser o.l..

Vedlegg 3 – Konsekvenser i Statsbud. for Eigersund – B2016

En viser til sak – hvor dette dokument er lagt med som vedlegg..

Vedlegg 4 – Notat om digitaliseringsprosjekt ved Sentraladm.

En viser til sak – hvor dette dokument er lagt med som vedlegg..

Vedlegg 5 – Budsjettinnspill Eigersund kirkelige Fellesråd

En viser til sak – hvor dette dokument er lagt med som vedlegg..